

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Υ304. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση - Εκπαίδευση για
Αειφόρο (Βιώσιμη) Ανάπτυξη

(*Education for sustainability / education for sustainable development*)

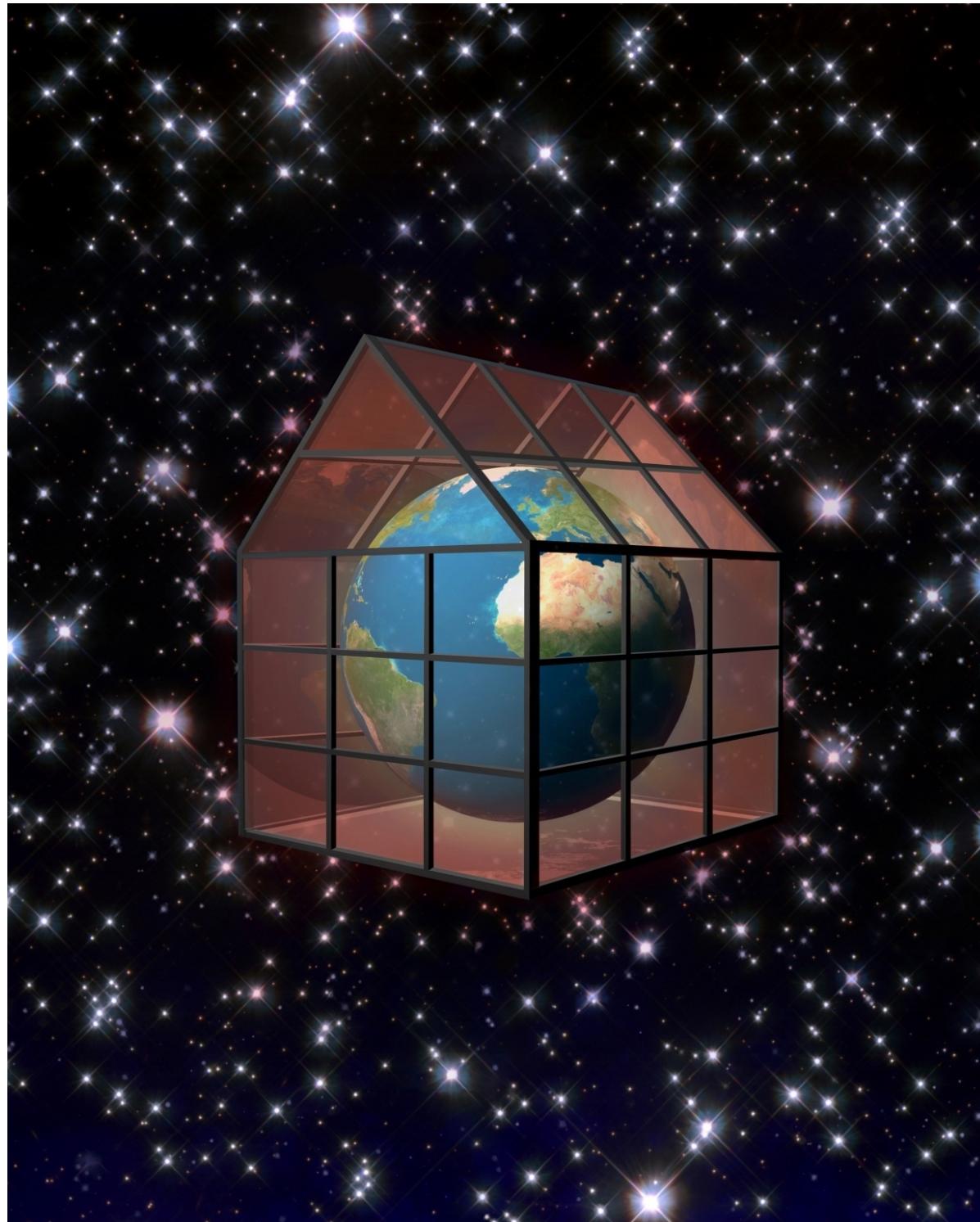
3η Συνάντηση: Σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα I

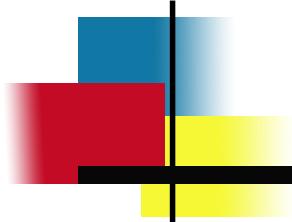
Διδάσκων: Γεώργιος Μαλανδράκης, Λέκτορας

<http://eclass.uowm.gr>

Παγκόσμια Θέρμανση

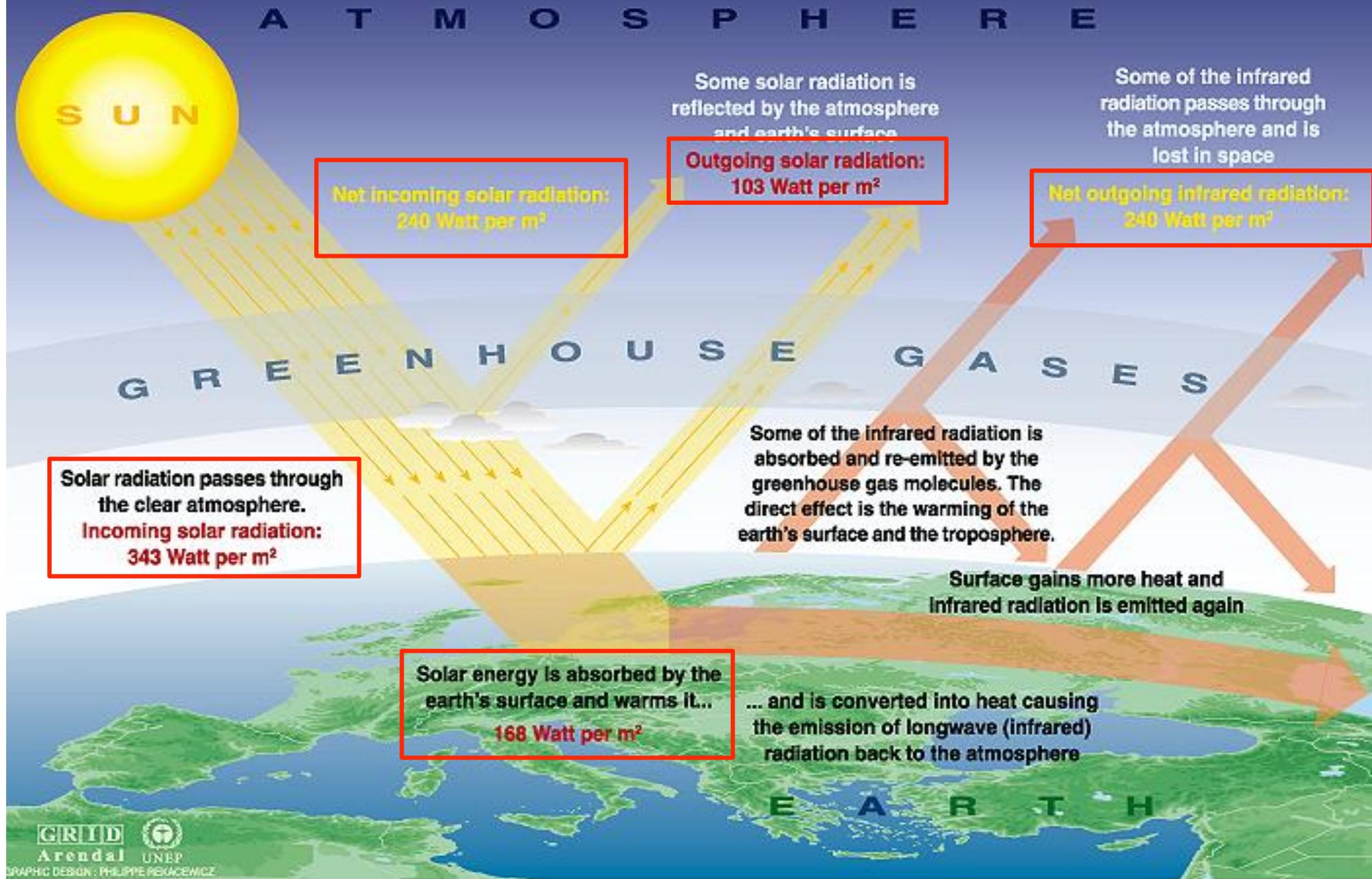
Φυσικό φαινόμενο Θερμοκηπίου

1. Ανάκλαση από **ατμόσφαιρα** → διάστημα ~ 30%
2. Απορρόφηση από την **ατμόσφαιρα** ~ 30%
3. ~ 40% στη γη
 - ~15% ανακλάται πίσω στο διάστημα
 - ~ 85% θερμαίνει ξηρά και θάλασσα
4. Η ξηρά και θάλασσα στέλνει την περισσότερη από τη θερμότητα πίσω στην ατμόσφαιρα ως υπέρυθρη ακτινοβολία και ως εξατμιζόμενο νερό
5. Η εκπεμπόμενη από τη γη / θάλασσα ακτινοβολία απορροφάται από τα αέρια του Θερμοκηπίου και τα σωματίδια και θερμαίνονται
6. Αυτά επανεκπέμπουν την θερμότητα ως υπέρυθρη ακτινοβολία
7. Μέρος από αυτή φεύγει στο διάστημα
8. Το υπόλοιπο εκπέμπεται πίσω στην επιφάνεια της γης, θερμαίνοντας τα επιφανειακά στρώματα του αέρα

Χωρίς το φυσικό φαινόμενο του Θερμοκηπίου η μέση θερμοκρασία της επιφάνειας της γης θα ήταν ~ - 33 C°

The Greenhouse effect

Sources: Okanagan university college in Canada, Department of geography, University of Oxford, school of geography; United States Environmental Protection Agency (EPA), Washington; Climate change 1995, The science of climate change, contribution of working group 1 to the second assessment report of the intergovernmental panel on climate change, UNEP and WMO, Cambridge university press, 1996.

GREENHOUSE EFFECT

RADIATION

The Sun is the ultimate source of energy for the planet. It produces radiation in a spectrum of wavelengths, ranging from short—ultraviolet—to long, or infrared. Infrared radiation is a form of heat.

20%

The atmosphere absorbs about 20% of the Sun's energy.

CARBON DIOXIDE

Carbon dioxide (CO_2) absorbs infrared radiation—a form of heat—of a particular wavelength. The more CO_2 there is in the atmosphere, the more radiation is trapped in the atmosphere.

CLOUDS

Clouds—droplets of liquid water or ice particles—both absorb heat from earth's surface and reflect sunlight back to space, preventing it from heating the surface. This means the role of clouds in climate change is hard to quantify precisely.

30%

One-third of solar radiation is reflected back to space by the planet.

50%

Earth's surface—land and ocean—absorbs about 50% of the incoming energy from the Sun.

EARTH

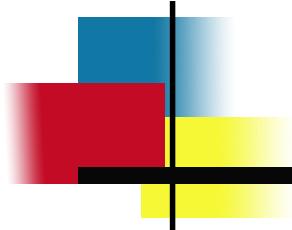
Warmed by the Sun, Earth emits heat, including infrared radiation, from its surface. Greenhouse gases absorb some of that energy and reradiate it back to the surface.

NITROGEN AND OXYGEN

The gases nitrogen (N_2) and oxygen (O_2) make up most of our atmosphere—at 78% and 21%, respectively—but neither is a greenhouse gas. Why? Neither absorbs incoming or outgoing infrared radiation.

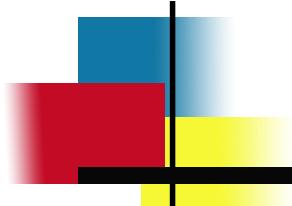
WATER VAPOR

The atmosphere contains enormous amounts of water vapor—the gaseous form of water—and it is an important greenhouse gas. Amounts in the atmosphere are linked to temperature: warm air can hold more water vapor than cold air.

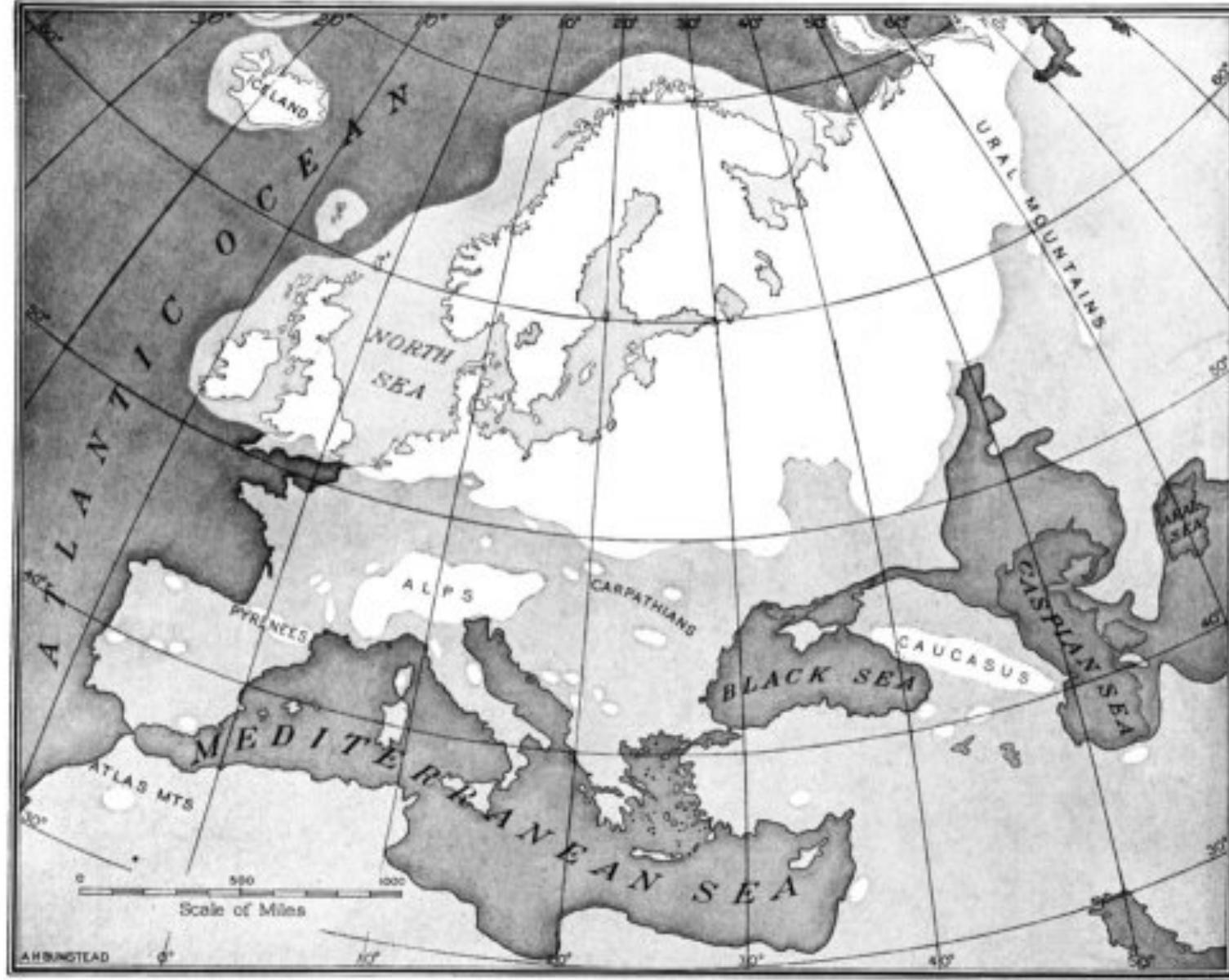
Σύντομη Κλιματική Ιστορία της Γης I

- Κατά τη διάρκεια του μεγαλύτερου μέρους της ιστορίας της Γης οι παγκόσμιες θερμοκρασίες ήταν πιθανά 8-15 C° υψηλότερες σε σχέση με σήμερα. Το τελευταίο 1δις χρόνια κλιματικής ιστορίας, οι θερμότερες συνθήκες διακόπτονταν από παγετώδεις περιόδους οι οποίες άρχισαν 925, 800, 680, 450, 330 και 2 εκατομμύρια χρόνια πριν από σήμερα.
- Η Περίοδος από **2.000.000 – 14.000 Π.Σ.** (*πριν από σήμερα*) είναι γνωστή ως **Πλειστόκαινος ή Εποχή των Παγετώνων (Ice Age)**. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου τεράστια στρώματα πάγου κάλυπταν τη Β.Αμερική, Ευρώπη και Ασία για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Υπήρχαν περίοδοι όπου οι παγετώνες υποχωρούσαν (*μεσωπαγετώδεις - interglacial*) εξαιτίας των θερμότερων θερμοκρασιών ή επεκτείνονταν εξαιτίας των ψυχρότερων θερμοκρασιών (*παγετώδεις – glacial*). Κατά τη διάρκεια των ψυχρότερων περιόδων της Παγετώδου περιόδου, οι παγκόσμιες μέσες θερμοκρασίες ήταν πιθανότατα **4-5** βαθμούς χαμηλότερες απ' ότι σήμερα.
- Η πιο πρόσφατη παγετώδης υποχώρηση εξακολουθεί να συνεχίζεται. Η προσωρινή αυτή περίοδος ονομάζεται **Ολόκαινος εποχή (Holocene epoch)**. Η θέρμανση αυτή της Γης και η επακόλουθη υποχώρηση των παγετώνων άρχισε περίπου 14.000 χρόνια πριν (~12.000 π.Χ.) και διακόπηκε για λίγο από μία ψυχρή περίοδο γνωστή ως **Νεώτερες – Δρυάδες (Younger-Dryas)** περίπου το 10.000 – 8.500 π.Χ.

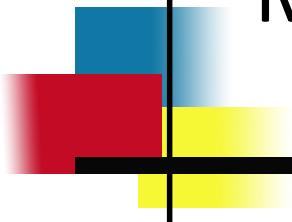
Σύντομη Κλιματική ιστορία της Γης II

- Την περίοδο **5.000 – 3.000 π.Χ.** οι μέσες παγκόσμιες θερμοκρασίες έφτασαν το μέγιστό τους κατά τη διάρκεια της Ολοκαίνου και ήταν **1-2 C° υψηλότερες** απ' ότι σήμερα (κλιματικό βέλτιστο). Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου πολλοί μεγάλοι αρχαίοι πολιτισμοί της Γης άρχισαν και άνθισαν. Στην Αφρική, ο ποταμός Νείλος είχε 3 φορές μεγαλύτερο όγκο απ' ότι σήμερα, ένδειξη πολύ μεγαλύτερης τροπικής περιοχής.
- **750 π.Χ. - 800 μ.Χ.** υπήρχε **θέρμανση** μέχρι το **150 π.Χ.**
- Κατά τη διάρκεια της **Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας** (**150 π.Χ. – 300 μ.Χ.**) άρχισε μια **ψύξη** που διήρκησε μέχρι ~ το 900 μ.Χ. Στο ψυχρότερο σημείο προκάλεσε το πάγωμα του Νείλου (829 μ.Χ.) και της Μαύρης Θάλασσας (800 – 801 μ.Χ.)
- Η περίοδος από το **1550 – 1850 μ.Χ.** οι παγκόσμιες θερμοκρασίες ήταν οι ψυχρότερες από την αρχή της Ολοκαίνου περιόδου (**12.000 π.Χ.**) και ονομάζεται **Μικρή Παγετώδης Περίοδος** (*Little Ice Age*). Την περίοδο αυτή το Β. ημισφαίριο είχε μέσες ετήσιες θερμοκρασίες περίπου **1.0 μικρότερες** απ' ότι σήμερα.
- Την περίοδο **1580 – 1600**, οι δυτικές ΗΠΑ ήρθαν αντιμέτωπες με μια από τις πιο παρατεταμένες και βαριές **ανομβρίες** των τελευταίων 500 ετών.
- Ο κρύος καιρός στην Ισλανδία από το **1753** ως το **1795** προκάλεσε το θάνατο του **25% του πληθυσμού** λόγω καταστροφής των καλλιεργειών και λιμού. Εφημερίδες στην Νέα Αγγλία αποκαλούσαν το 1816 τη χρονιά χωρίς καλοκαίρι.

- Η τελευταία Περίοδος Παγετώνων τελείωσε πριν ~14.000 έτη
- 4-5 C° χαμηλότερες θερμοκρασίες
- Πριν από ~18.000 έτη στρώματα πάγων πάχους πολλών Km κάλυπταν Β. Ευρώπη & Β. Αμερική

http://www.ace.mmu.ac.uk/eae/Climate_Change/Older/Ice_Ages.html

Μικρή Εποχή Παγετώνων 1550 – 1850 μ.Χ.

(Little ice Age)

Έφερε πιο κρύους χειμώνες στην Ευρώπη και τη Β. Αμερική:

- Αγροκτήματα και χωριά στις Ελβετικές Άλπεις καταστράφηκαν από την βαθμιαία διείσδυση παγετών κατά τη διάρκεια των μέσων του 17^{ου} αι. μ.Χ.
- **Κανάλια** και **πτοτάμια** στο Η.Β. και την Ολλανδία πάγωναν συχνά σε τόσο βάθος ώστε να υποστηρίζουν παγοδρομίες και φεστιβάλ. Το πρώτο τέτοιο φεστιβάλ στο ποταμό Τάμεση ήταν το **1607** και το τελευταίο το **1814**.
- Το **1622** πάγωσε ο **Κεράτιος** κόλπος και το νοτιότερο τμήμα του Βοσπόρου.
- Το **1658** μια **Σουηδική στρατιά** προέλασε κατά μήκος των νησιών της Δανίας για να εισβάλει στην Κοπενχάγη. Η Βαλτική θάλασσα πάγωσε σε τέτοιο βαθμό ώστε να επιτρέπει τη μεταφορά ελκήθρων και την ύπαρξη εποχιακών πανδοχείων (!) μεταξύ Πολωνίας και Σουηδίας.
- Ο χειμώνας του **1794/1795** ήταν τόσο δριμύς ώστε ο Γαλλικός στρατός εισβολής στην Ολλανδία μπορούσε να προελάσει πάνω από τα παγωμένα κανάλια, ενώ ο Ολλανδικός στόλος ήταν παγιδευμένος στον πάγο στο λιμάνι του Den Helder.
- Το χειμώνα του **1780** το λιμάνι της **Νέας Υόρκης** πάγωσε, επιτρέποντας στους ανθρώπους να περπατούν από το Μανχάταν στο Στάτεν Άιλαντ. Ο θαλάσσιος πάγος γύρω από την Ισλανδία επεκτάθηκε για μίλια προς κάθε κατεύθυνση, κλείνοντας το λιμάνι για τη ναυσιπλοΐα.

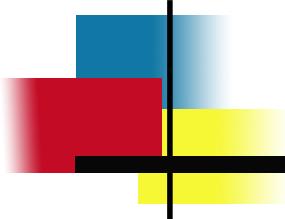

Ο Τάμεσης Παγωμένος, 1677.

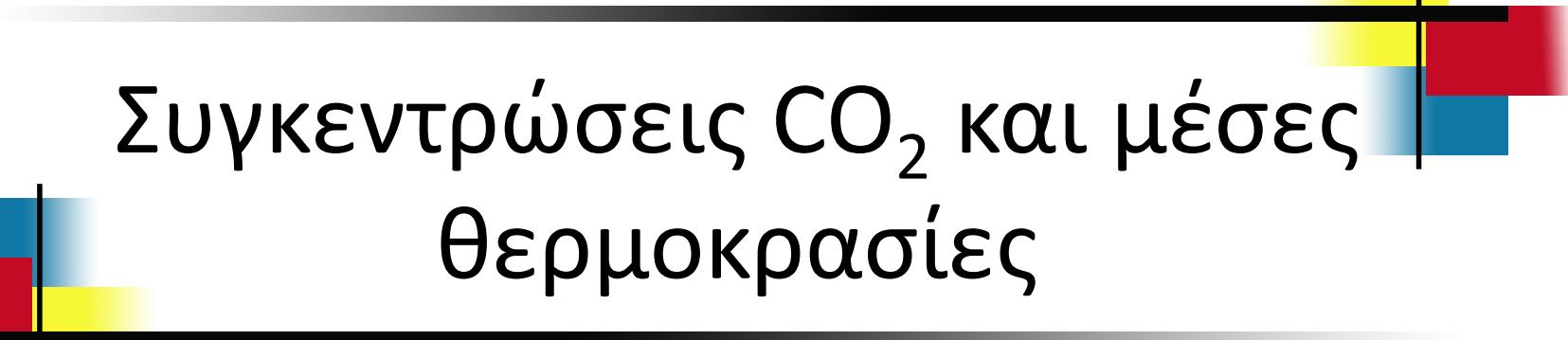

Winter landscape with skaters (1608)

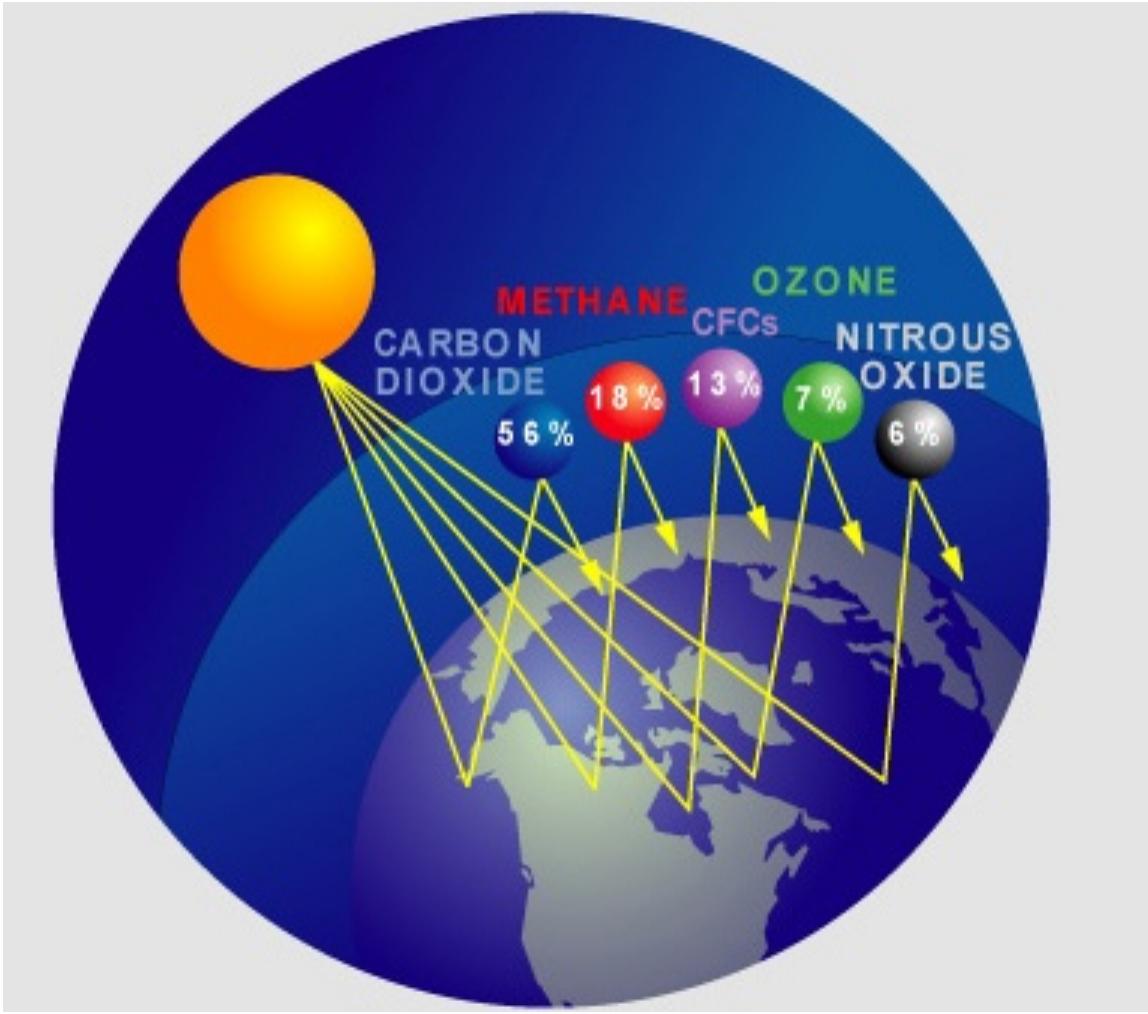
[Hendrick Avercamp](#) (1585, Amsterdam – 1634, Kampen), Rijksmuseum Amsterdam

Συγκεντρώσεις CO₂ και μέσες θερμοκρασίες

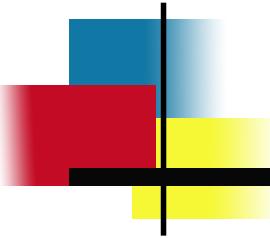
Σημαντικότητα των ανθρωπογενών αερίων στο
Φαινόμενο του θερμοκηπίου

Τα κύρια αέρια του θερμοκηπίου είναι:

- Υδρατμοί
- CO_2
- CH_4 ($\times 21 \text{ CO}_2$)
- N_2O ($\times 300 \text{ CO}_2$)
- CFCs ($\times 10,000 \text{ CO}_2$)

Τα κύρια 'θερμοκηπιακά' σωματίδια είναι:

- Σταγονίδια νεφών
- Αιθάλη
- Σκόνη

Πηγές CO₂

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας

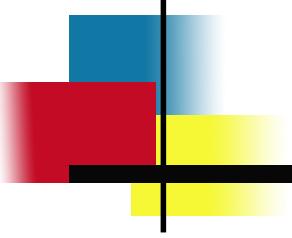
- Τηλεόραση
- Φώτα
- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές
- Φούρνοι
- Κουζίνες
- Θερμοσίφωνες και λοιπές οικιακές συσκευές
- χρησιμοποιούν ηλεκτρισμό ο οποίος παράγεται κυρίως από καύση κάρβουνου

Τα αυτοκίνητα

Αποδάσοση

- Τα φυτά και κυρίως τα δέντρα, μέσω της φωτοσύνθεσης, παίρνουν CO₂ από την ατμόσφαιρα και μεγαλώνουν. Όταν αυτά πεθάνουν το CO₂ επιστρέφει στην ατμόσφαιρα. Το κόψιμο των δασών και ο δασικές πυρκαγιές, κυρίως στα τροπικά δάση, αυξάνουν τη συγκέντρωση CO₂ στην ατμόσφαιρα.
- Η αποδάσοση είναι στις μέρες μας εκτός ελέγχου. Π.χ. το 1987 κάηκε μια έκταση τροπικού δάσους ίση με αυτή του Η.Β., προσθέτοντας 500.000.000 τόνους CO₂ στην ατμόσφαιρα.

Διάλυση CO₂ στους ωκεανούς

Πηγές Μεθανίου – CH₄

Μεθάνιο - (x 21 CO₂ - διάρκεια ζωής ~ 10 χρόνια)

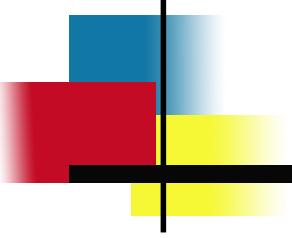
Κυριότερη πηγή η γεωργία

- Από υγροτόπους
- Καλλιέργειες ρυζιού
- Εκτροφεία βοοειδών

Άλλες δραστηριότητες όπως:

- Εξόρυξη κάρβουνου
- Γεωλογικές έρευνες για ανίχνευση πετρελαίου

Η κύρια πηγή είναι από τη γεωργία και την κτηνοτροφία, οπότε όσο αυξάνει ο πληθυσμός της γης, τόσο αυξάνονται και οι αντίστοιχες εκπομπές μεθανίου. Από το 1960 το ποσό του μεθανίου στην ατμόσφαιρα αυξάνεται κατά 1% / έτος, ο οποίος είναι διπλάσιος από αυτόν του CO₂.

Πηγές άλλων αερίων

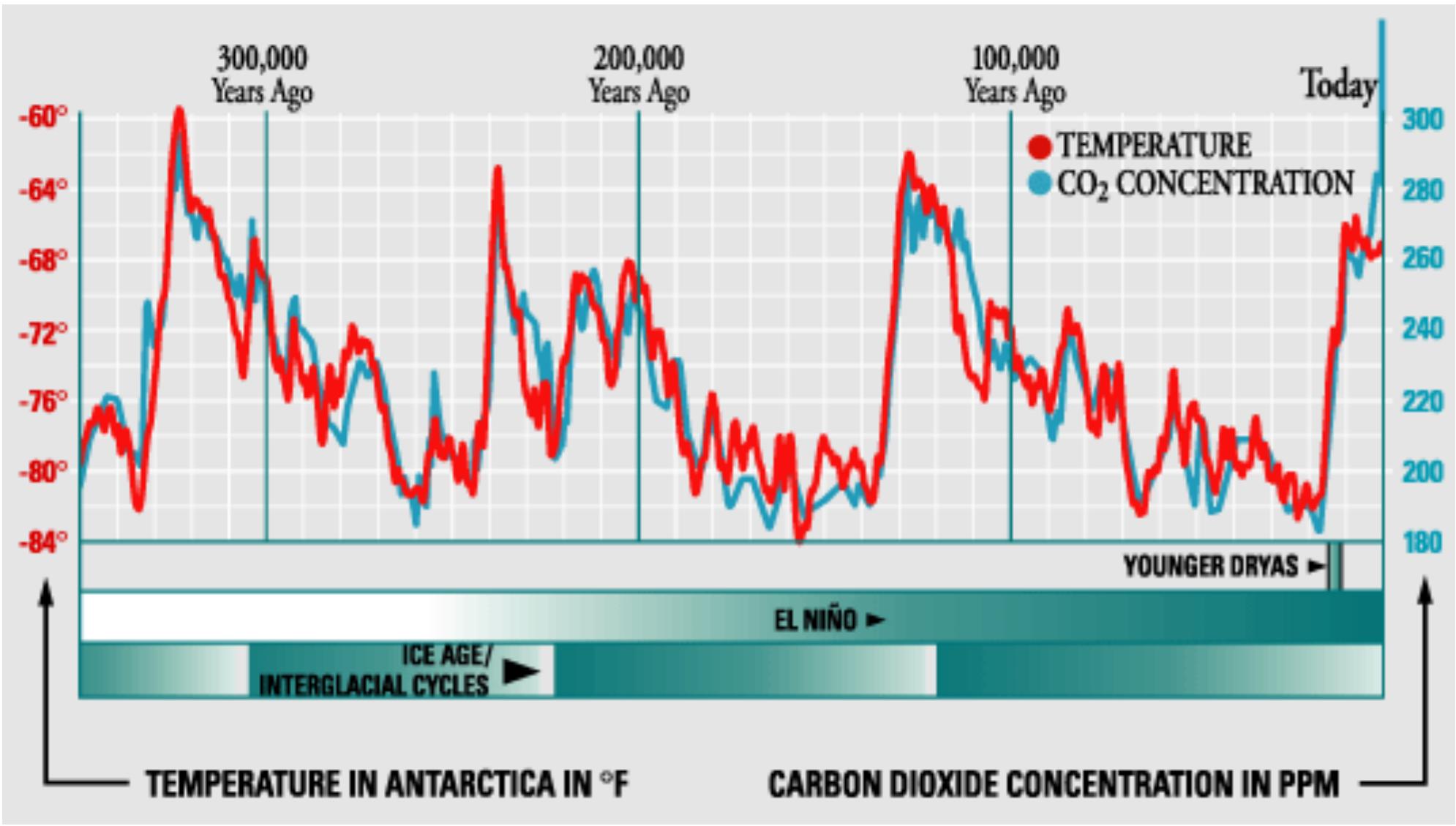
Nitrous oxide (x 300 CO₂)

Ανθρωπογενείς πηγές ~ 45%

- Καύση ορυκτών καυσίμων – κυρίως σε σταθμούς παραγωγής ενέργειας
- Χρήση λιπασμάτων αζώτου
- Καύση τροπικών δασών
- Απόβλητα ζώων και ανθρώπων

CFCs (x 10.000 CO₂ – διάρκεια ζωής ~ 110 χρόνια)

- Σε ψυγεία
- Κλιματιστικά
- Αεροσόλ

Καταγραφές από πυρήνες πάγου από το Vostok, Antarctica.

- Οι θερμοκρασίες στο Νότιο Πόλο διακυμάνθηκε περισσότερο από 20 F° τα τελευταία 350.000 χρόνια.
- Υπήρχαν κορυφώσεις θέρμανσης κάθε περίπου 100.000. Η θερμοκρασία και οι συγκεντρώσεις στο νότιο πόλο είναι παράλληλες η μία στην άλλη. Η αύξηση και η πτώση των θερμοκρασιών αυξάνει και τον παγετώδη/μεσοπαγετώδη κύκλο.

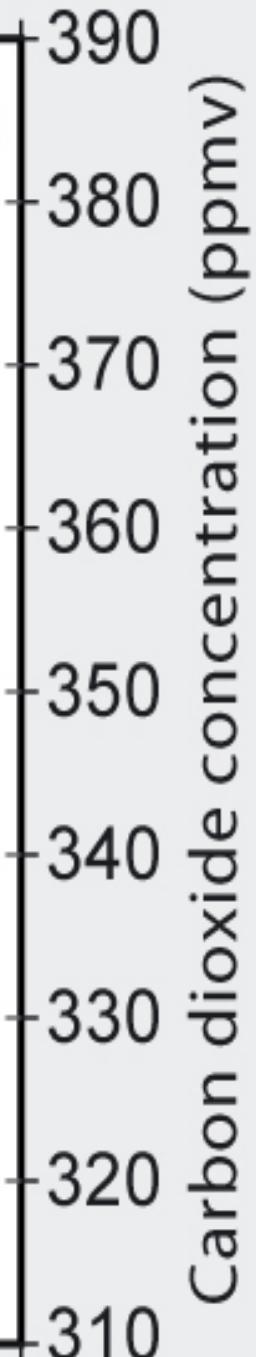
http://www.google.gr/imgres?imgurl=http://www.koshland-science-museum.org/exhibitgcc/images/causes02.jpg&imgrefurl=http://www.koshland-science-museum.org/exhibitgcc/causes02.jsp&h=337&w=385&sz=114&tbnid=2d9oPkTJSSq9AM:&tbnh=108&tbnw=123&prev=/images%3Fq%3Dgreenhouse%2Bgases&hl/el&usg=__x6rT5vnbBmuuObwrxbvYKjl1iBl=&ei=4TBTS_XVD46V_Qb9oYGWCg&sa=X&oi=image_result&resnum=7&ct=image&ved=0CCUQ9QEwBg

Atmospheric Carbon Dioxide

Measured at Mauna Loa, Hawaii

Annual Cycle

1960 1970 1980 1990 2000 2010

Variations of the Earth's surface temperature for:

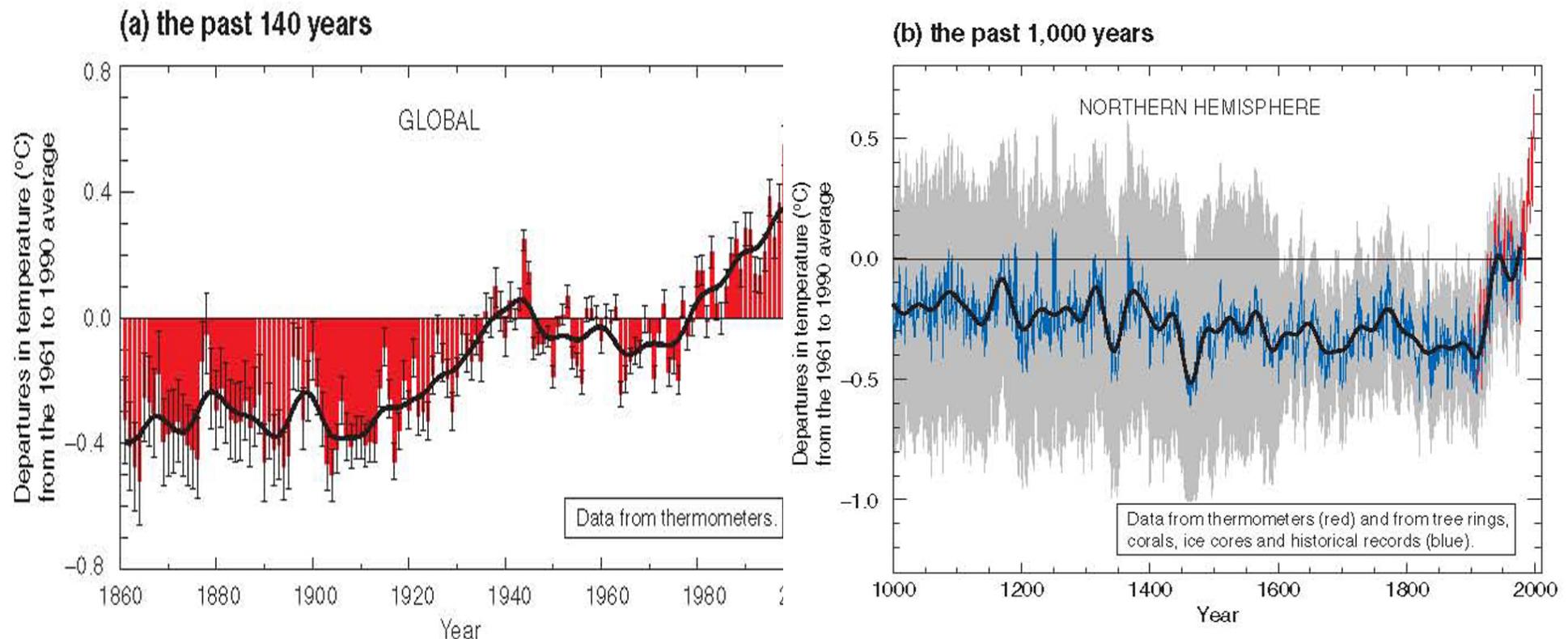
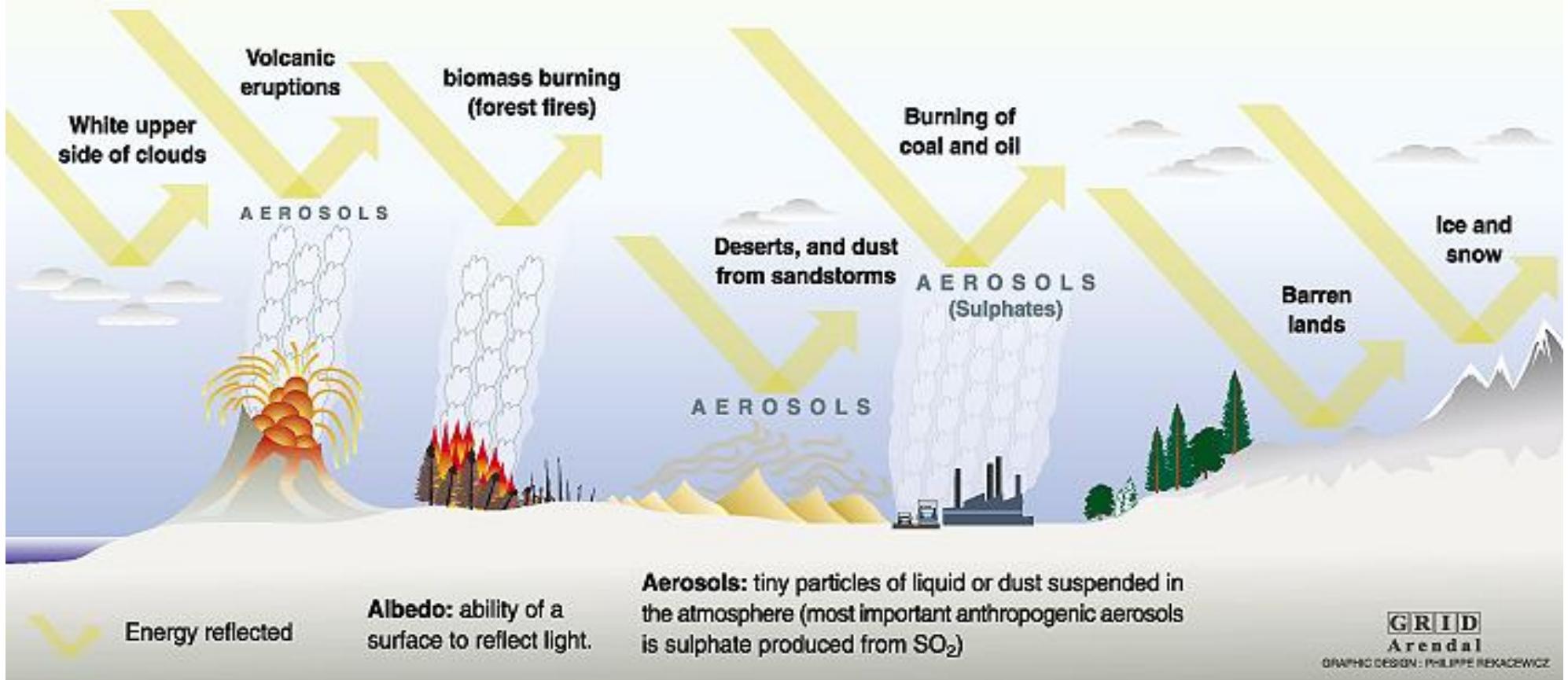

Figure 1: Variations of the Earth's surface temperature over the last 140 years and the last millennium.

- (α) Σύμφωνα με τις καλύτερες εκτιμήσεις, τα τελευταία 140 και 100 χρόνια, η παγκόσμια μέση επιφανειακή θερμοκρασία έχει αυξηθεί κατά $0.6 \pm 0.2^{\circ}\text{C}$.
- (β) Ο ρυθμός και η διάρκεια θέρμανσης του 20^{ου} αι. υπήρξε πολύ πιο γρήγορη από ότι τους προηγούμενους 9 αιώνες. Ομοίως, είναι πιθανόν ότι η δεκαετία του 1990 ήταν η θερμότερη δεκαετία και το 1998 το θερμότερο έτος της χιλιετίας

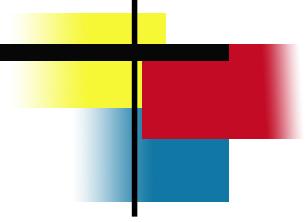
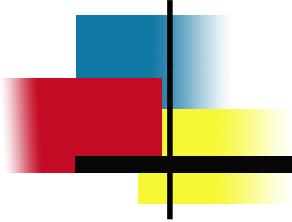
The cooling factors

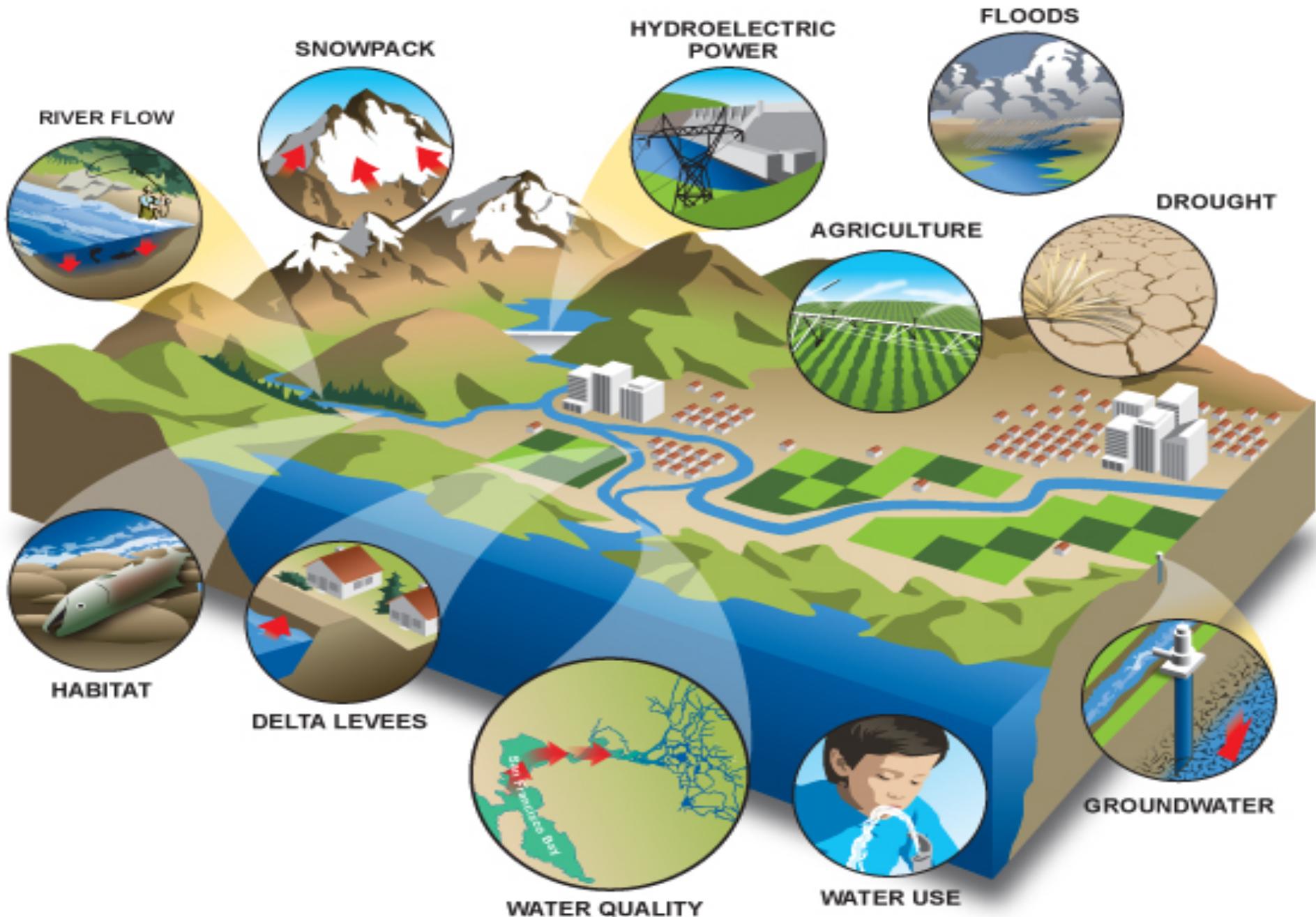
Sources: Radiative forcing of climate change, the 1994 report of the scientific assessment working group of IPCC, summary for policymakers, WMO, UNEP; L.D. Danny Harvey, Climate and global environmental change, Prentice Hall, Pearson Education, Harlow, United Kingdom, 2000.

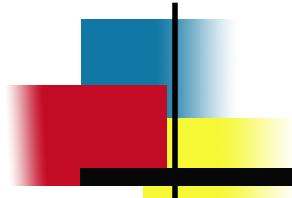
Η ποσότητα των διαφόρων **αεροζόλ** στην ατμόσφαιρα (*φυσικά και τεχνητά*) επηρεάζει άμεσα το ποσό της ακτινοβολίας το οποίο χτυπά την επιφάνεια της γης και έτσι μπορεί να επηρεάσουν σε πολύ μεγάλο βαθμό την θερμοκρασία σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο. Οι **υδρατμοί** είναι θερμοκηπιακό αέριο, αλλά ταυτόχρονα η ανώτερη άσπρη επιφάνεια των σύννεφων αντανακλά την ηλιακή ακτινοβολία πίσω στο διάστημα.

Οι ανακλάσεις της ηλιακής ακτινοβολίας, λόγω του φαινομένου του **αλβέδο**, δημιουργούν προβλήματα στους ακριβείς υπολογισμούς. Π.χ., αν οι πολικοί πάγοι λιώσουν, το αλβέδο θα μειωθεί σημαντικά διότι το νερό απορροφά θερμότητα ενώ ο λευκός πάγος και το χιόνι την ανακλούν.

Επιπτώσεις από την
παγκόσμια θέρμανση...

Επιπτώσεις....

Ήδη συμβαίνουν....

1. Λιώνουν οι πάγοι, ιδιαίτερα στους πόλους. Αυτό περιλαμβάνει τους παγετώνες των βουνών, τα στρώματα πάγου που καλύπτουν την Δυτική Ανταρκτική, τη Γροιλανδία και τον Αρκτικό θαλάσσιο πάγο. Π.χ., ο αριθμός των Πιγκουΐνων Adelie στην Ανταρκτική έχει πέσει από τα 32.000 αναπαραγωγικά ζευγάρια στα 11.000 μέσα σε 30 χρόνια.
2. Η αύξηση της στάθμης της θάλασσας γίνεται ολοένα και πιο γρήγορα αυτόν τον αιώνα.
3. Μερικά είδη πεταλούδων, αλεπούδων και αλπικών φυτών έχουν μετακινηθεί σε βορειότερα ή υψηλότερα, πιο κρύα μέρη.
4. Οι κατακρημνίσεις (βροχή και χιόνι) έχουν αυξηθεί σε παγκόσμιο επίπεδο, κατά μέσο όρο.
- 5.....

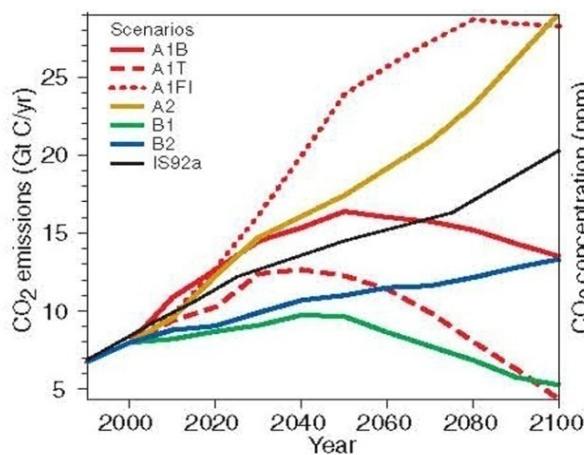
Αν η υπερθέρμανση συνεχιστεί....:

1. Η στάθμη της θάλασσας αναμένεται να ανέβει από 18 έως 59 εκατοστά μέχρι το τέλος του αιώνα και η συνεχιζόμενη τήξη στους πόλους μπορεί να προσθέσει άλλα 10-20 εκατοστά.
2. Οι τυφώνες και οι άλλες θύελλες είναι πιθανό να γίνουν πιο ισχυρές.
3. Είδη που εξαρτώνται το ένα από το άλλο μπορεί να μην μπορούν πλέον να συγχρονιστούν. Για παράδειγμα, τα φυτά μπορεί να ανθίζουν νωρίτερα από ότι τα έντομα που τα επικονιάζουν γίνουν δραστήρια.
4. Οι πλημμύρες και ξηρασίες θα γίνουν ποιο συνηθισμένες. Οι βροχοπτώσεις στην Αιθιοπία, όπου οι ξηρασίες είναι ήδη αρκετά συνηθισμένες, μπορεί να μειωθούν κατά 10% τα επόμενα 50 χρόνια.
5. Λιγότερο νερό πόσιμο νερό θα είναι διαθέσιμο.
6. Ορισμένες ασθένειες θα εξαπλωθούν, όπως π.χ. η Μαλάρια η οποία μεταδίδεται από τα κουνούπια.
- 7.....

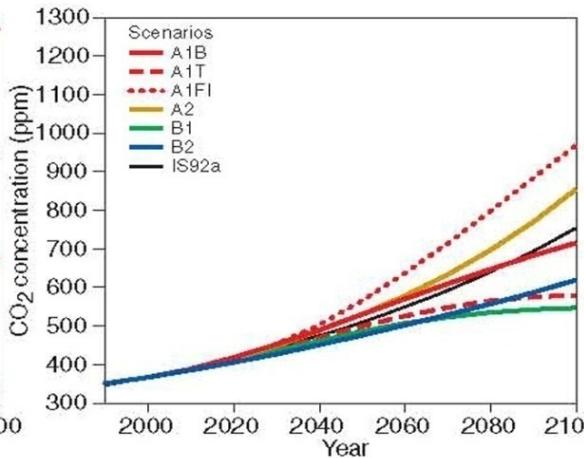
<http://environment.nationalgeographic.com/environment/global-warming/gw-effects/>

The global climate of the 21st century

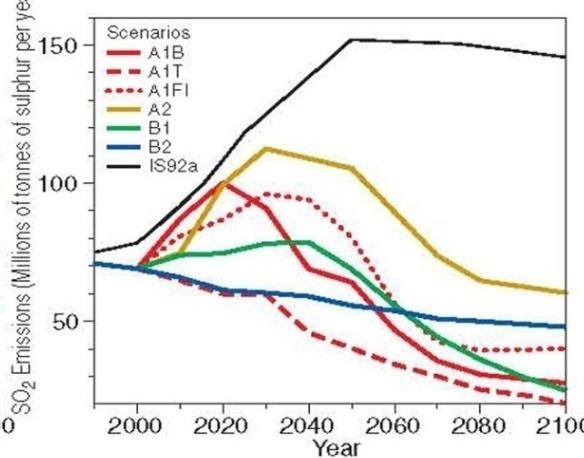
(a) CO₂ emissions

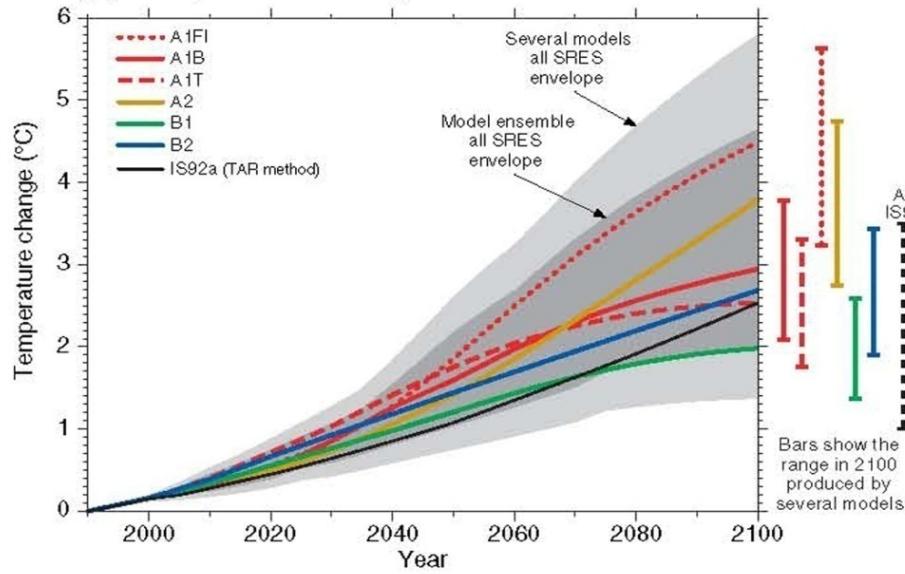
(b) CO₂ concentrations

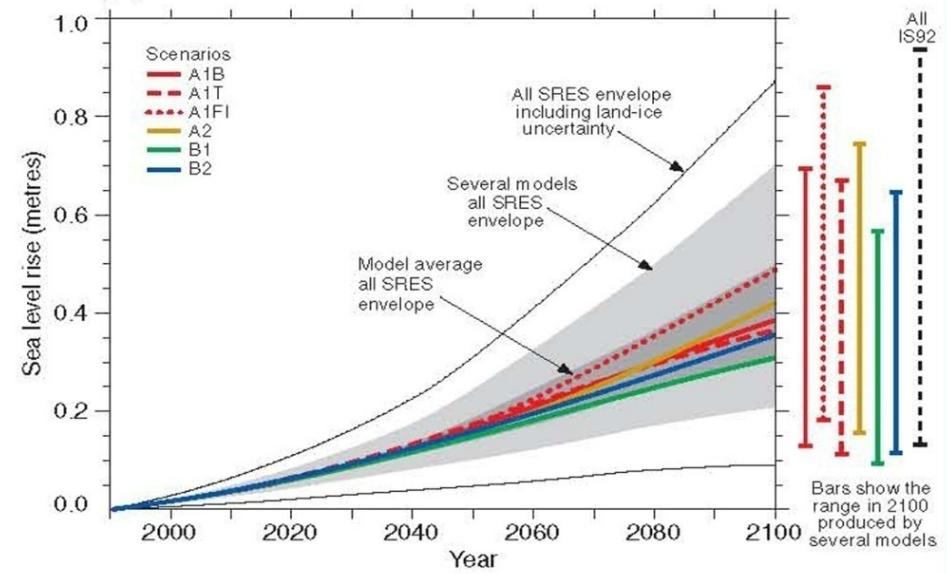
(c) SO₂ emissions

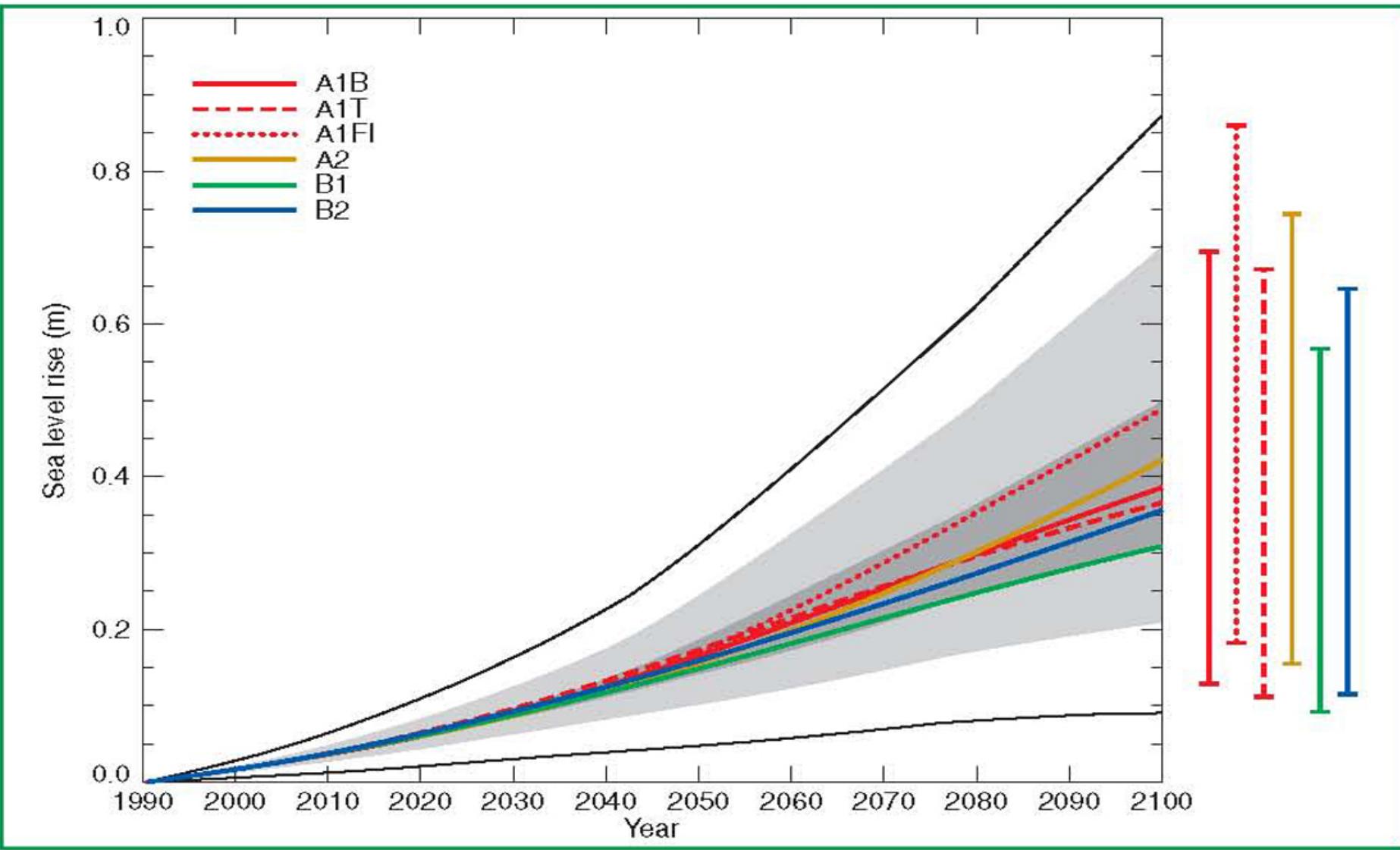
(d) Temperature change

(e) Sea level rise

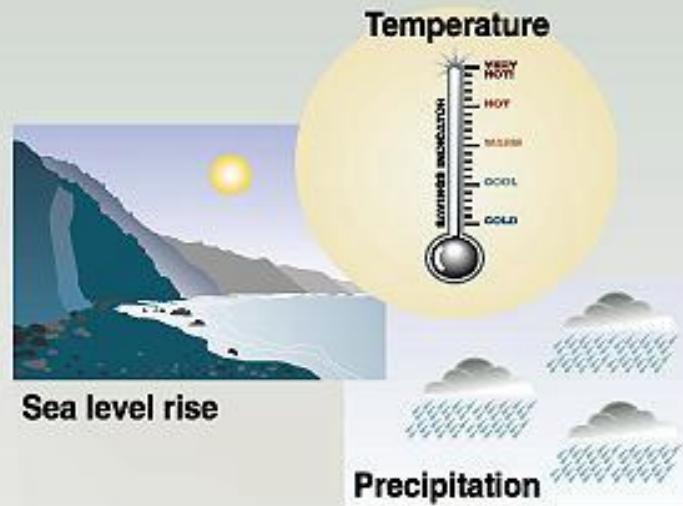
Βάσει μετρήσεων από παλίρροιες, ο ρυθμός της παγκόσμιας μέσης ανύψωσης της επιφάνειας της θάλασσας κατά τη διάρκεια του 20^{ου} αι. κυμαίνεται μεταξύ 1,0 και 2,0 mm/yr, με κεντρική τιμή το 1,5 mm/yr.

Global average sea level rise 1990 to 2100 for the SRES scenarios (εύρος: 0.11 - 0.77 m)

- Θερμική διαστολή, 0.11 - 0.43 m, η οποία επιταχύνεται τον 21^ο αι.
- Συνεισφορά από παγετώνες που λιώνουν 0.01 - 0.23 m
- Συνεισφορά από τους πάγους της Γροιλανδίας -0.02 με 0.09 m
- Συνεισφορά από τους πάγους της Ανταρκτικής -0.17 με +0.02 m.

Potential climate changes impact

Impacts on...

Weather-related mortality
Infectious diseases
Air-quality respiratory illnesses

Crop yields
Irrigation demands

Forest composition
Geographic range of forest
Forest health and productivity

Water supply
Water quality
Competition for water

Erosion of beaches
Inundation of coastal lands
additional costs to protect coastal communities

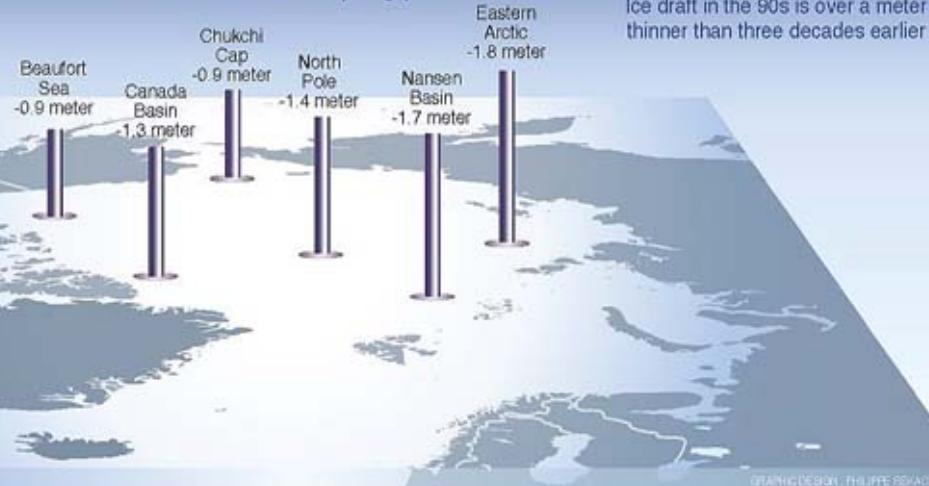

Loss of habitat and species
Cryosphere: diminishing glaciers

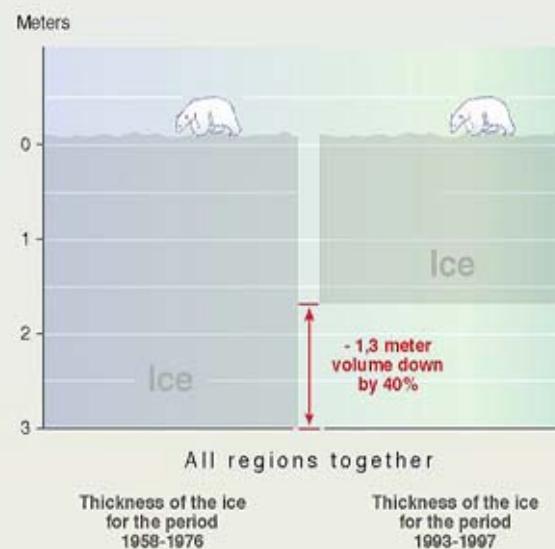
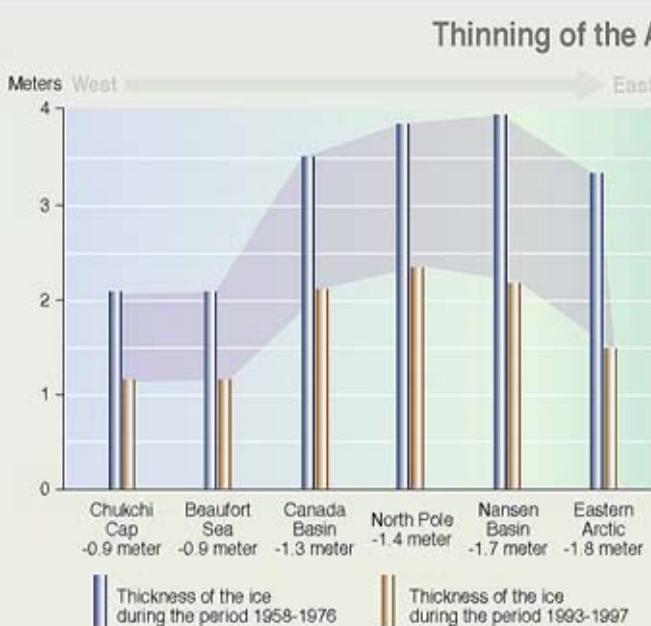
Thinning of the Arctic sea-ice

The height of the bars represent the reduction of ice thickness (draft) from the period 1958-1976 to 1993-1997

Location of the sampling points

Ice draft in the 90s is over a meter thinner than three decades earlier

Υποθαλάσσιος πάγος (*Sea-ice draft*) είναι το πάχος του θαλάσσιου πάγου ο οποίος βρίσκεται βυθισμένος κάτω από τη θάλασσα.

Δεδομένα που συλλέχτηκαν από δρομολόγια υποβρυχίων μεταξύ του 1993 και 1997 και μεταξύ 1958 και 1976 δείχνουν ότι το μέσο πάχος του υποθαλασσίου πάγου στο τέλος της περιόδου τήξης έχει μειωθεί κατά περίπου 1,3 μ. στο μεγαλύτερο μέρος του Αρκτικού Ωκεανού: Από 3,1 μ. το 1958-1976 σε 1,8μ. τη δεκαετία του 1990

Συμπέρασμα: Ο υποθαλάσσιος πάγος είναι πάνω από ένα μέτρο λεπτότερος από ότι ήταν 2 με 4 δεκαετίες πριν.

<http://www.grida.no/publications/vg/climate/page/3082.aspx>

Freshwater stress

1995

2025

water withdrawal as percentage of total available

more than 40%	20% to 10%
40% to 20%	less than 10%

GRAPHIC DESIGN: PHILIPPE REKACEWICZ

Source: Global environment outlook 2000 (GEO), UNEP, Earthscan, London, 1999.

Το 1992, επιστήμονες υπολόγισαν τα ποσοστά
τήξης των πάγων στη Γροιλανδία, όπως φαίνεται
στις κόκκινες περιοχές στο χάρτη κάτω.

1992

2002

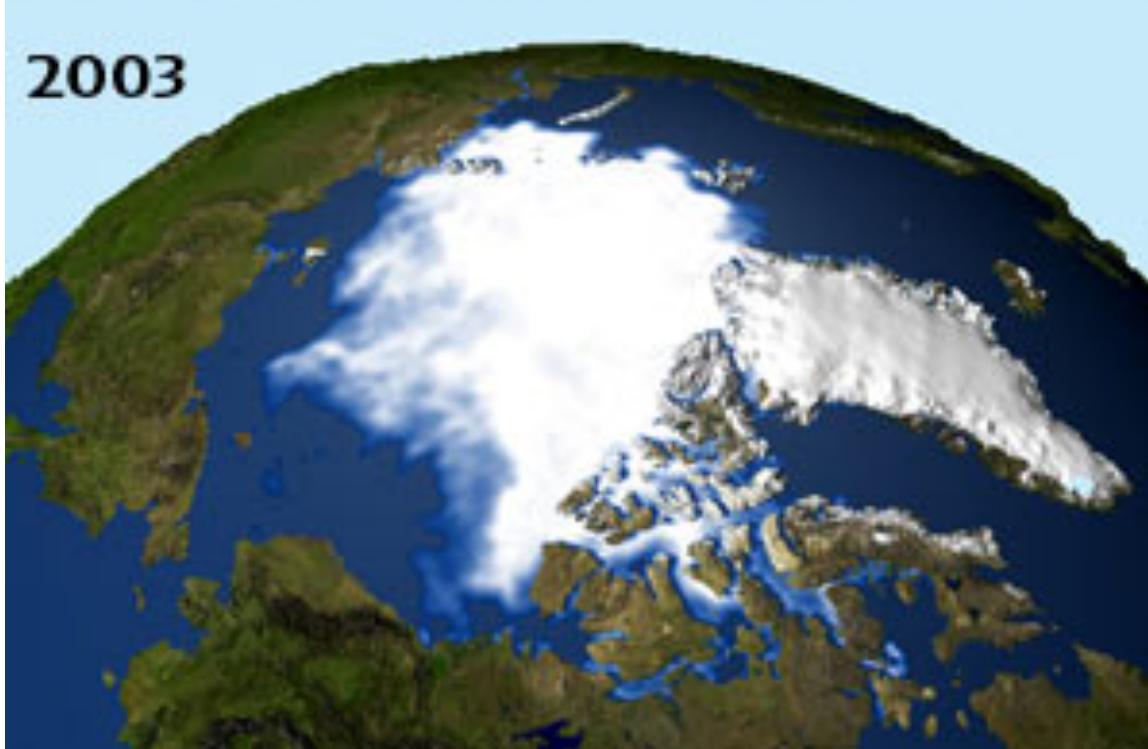
2005

1979

2003

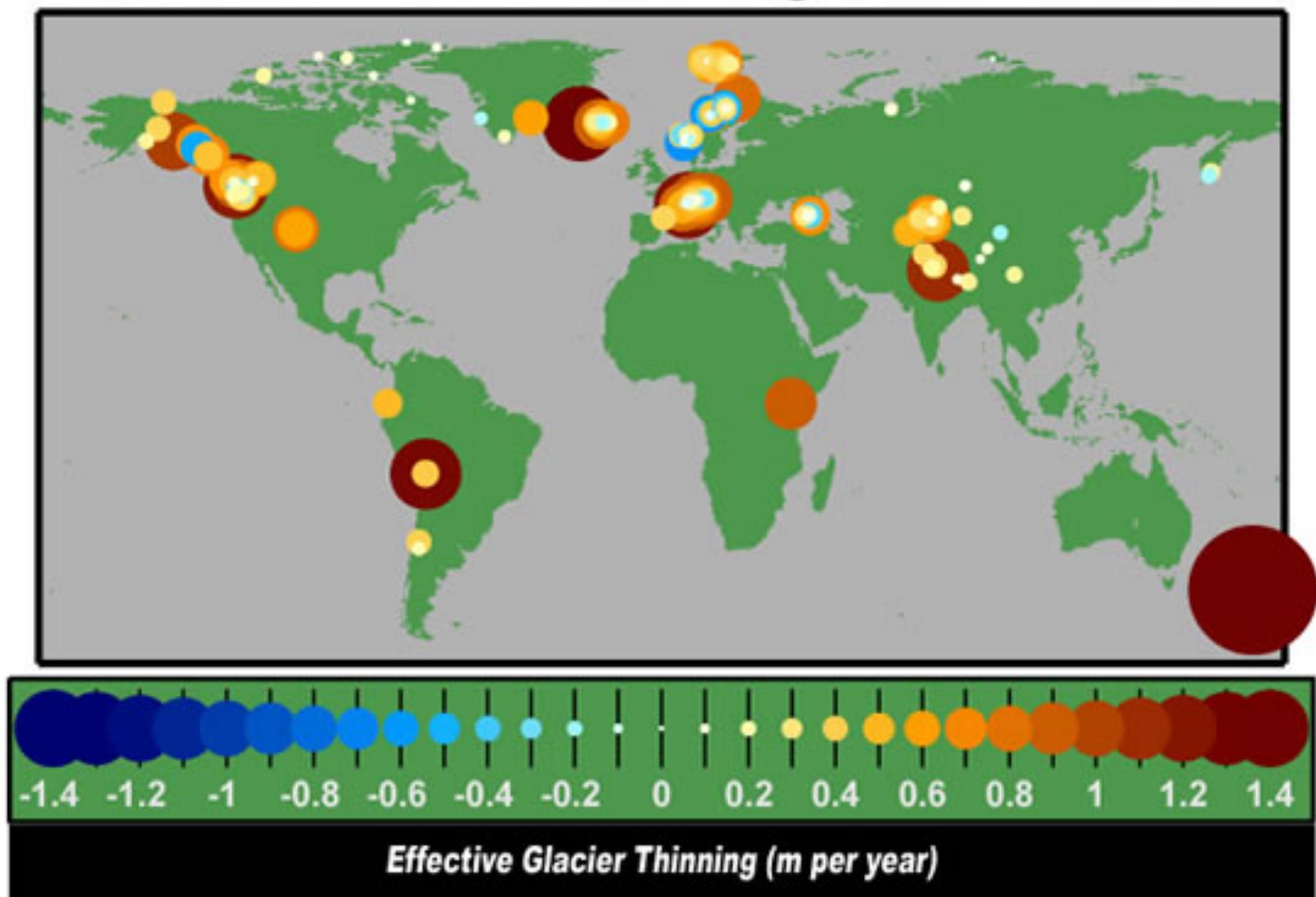
1859

2001

© GARY BRAASCH

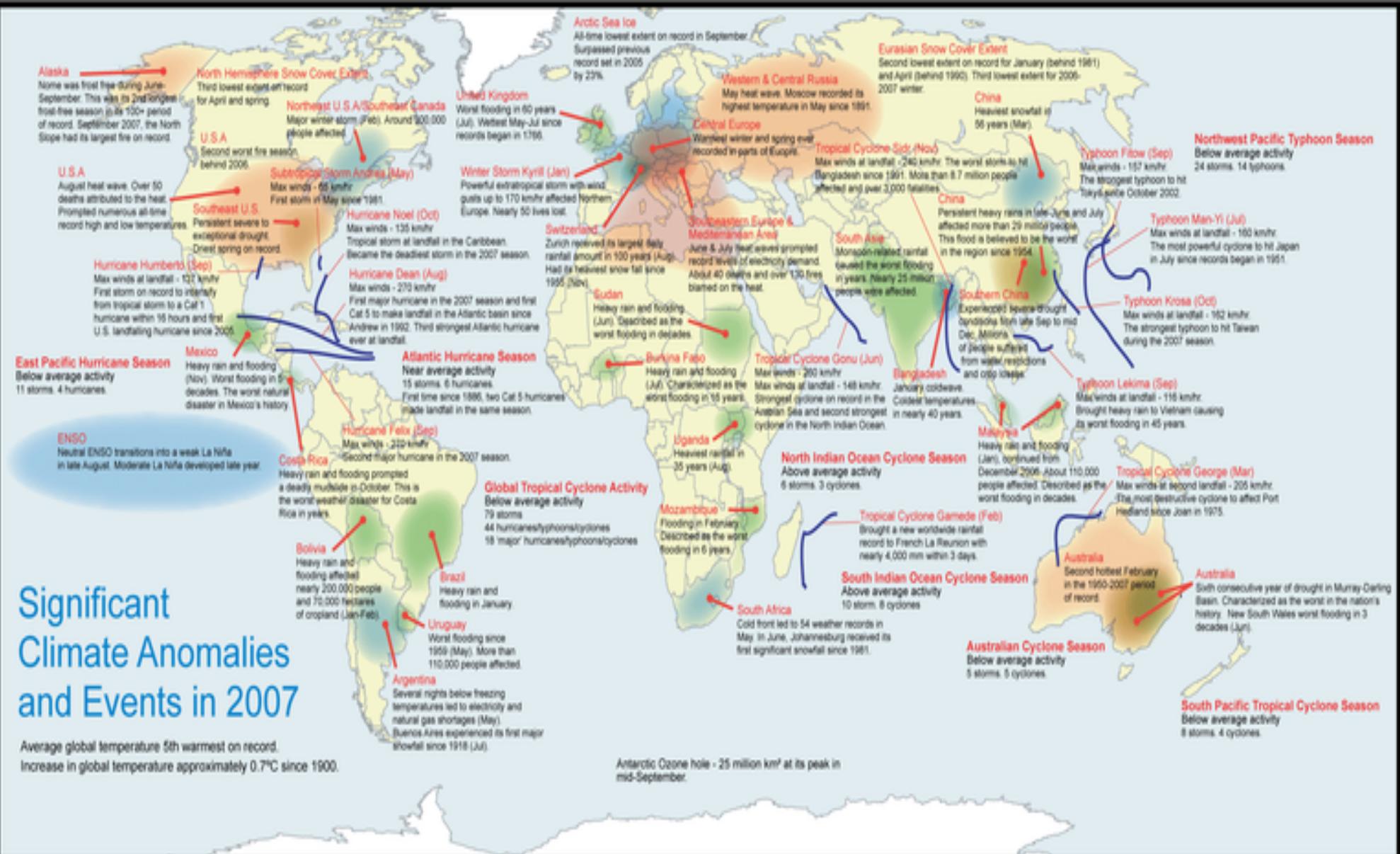
Mountain Glacier Changes Since 1970

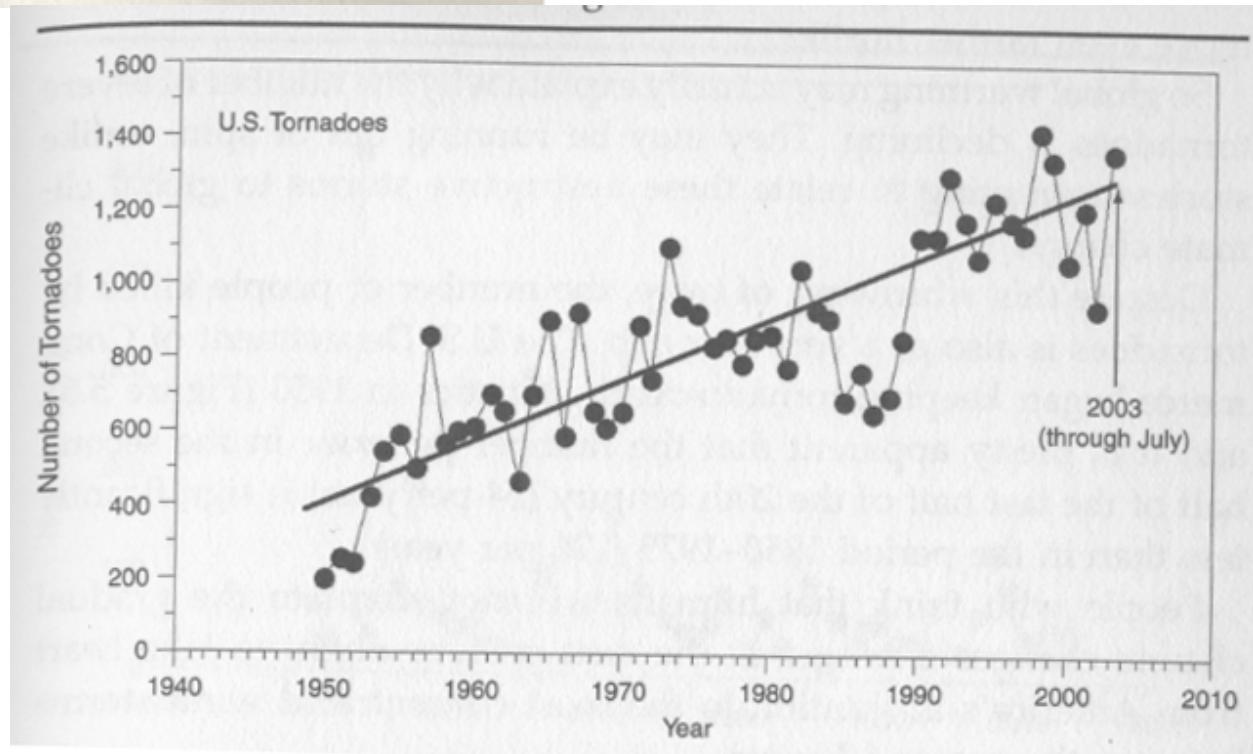
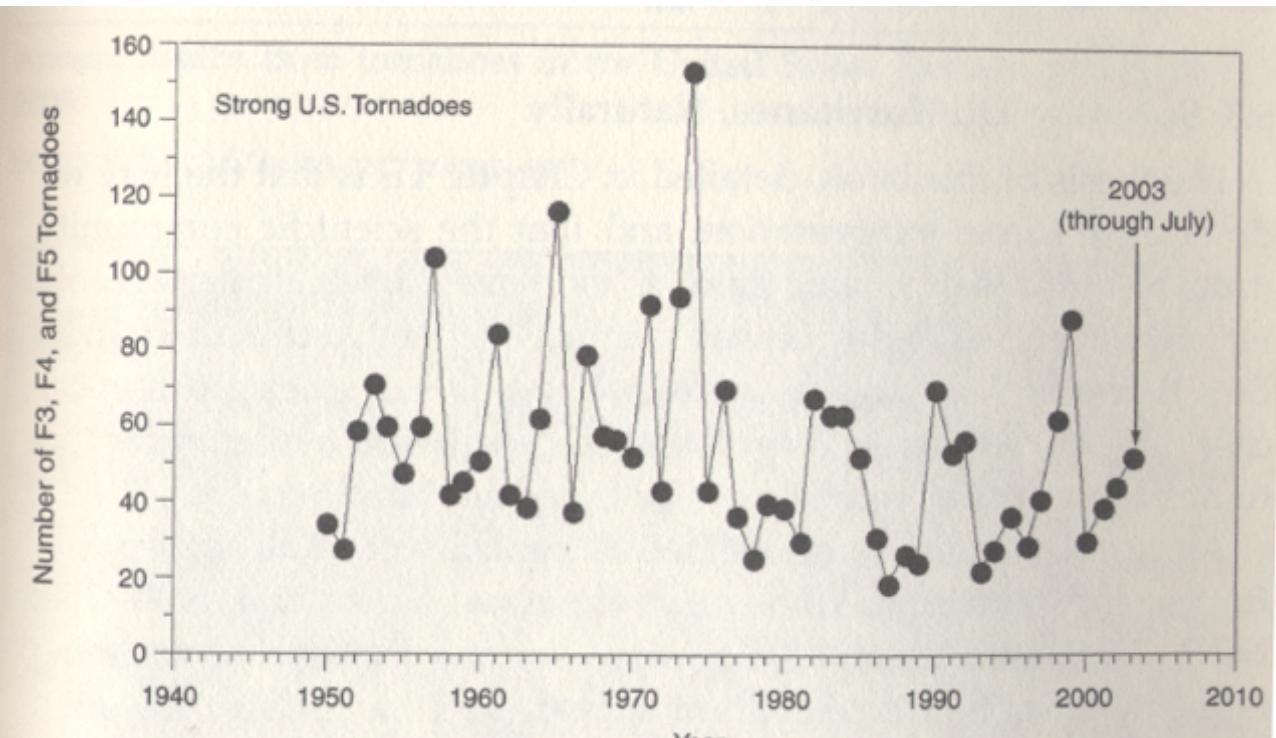

Significant Climate Anomalies and Events in 2007

Average global temperature 5th warmest on record.

Increase in global temperature approximately 0.7°C since 1900.

A changing pattern - world climate anomalies

In the run-up to Copenhagen, the United Nations Environment Programme published a map of extreme weather events around the world

 Buzz it

 Digg it

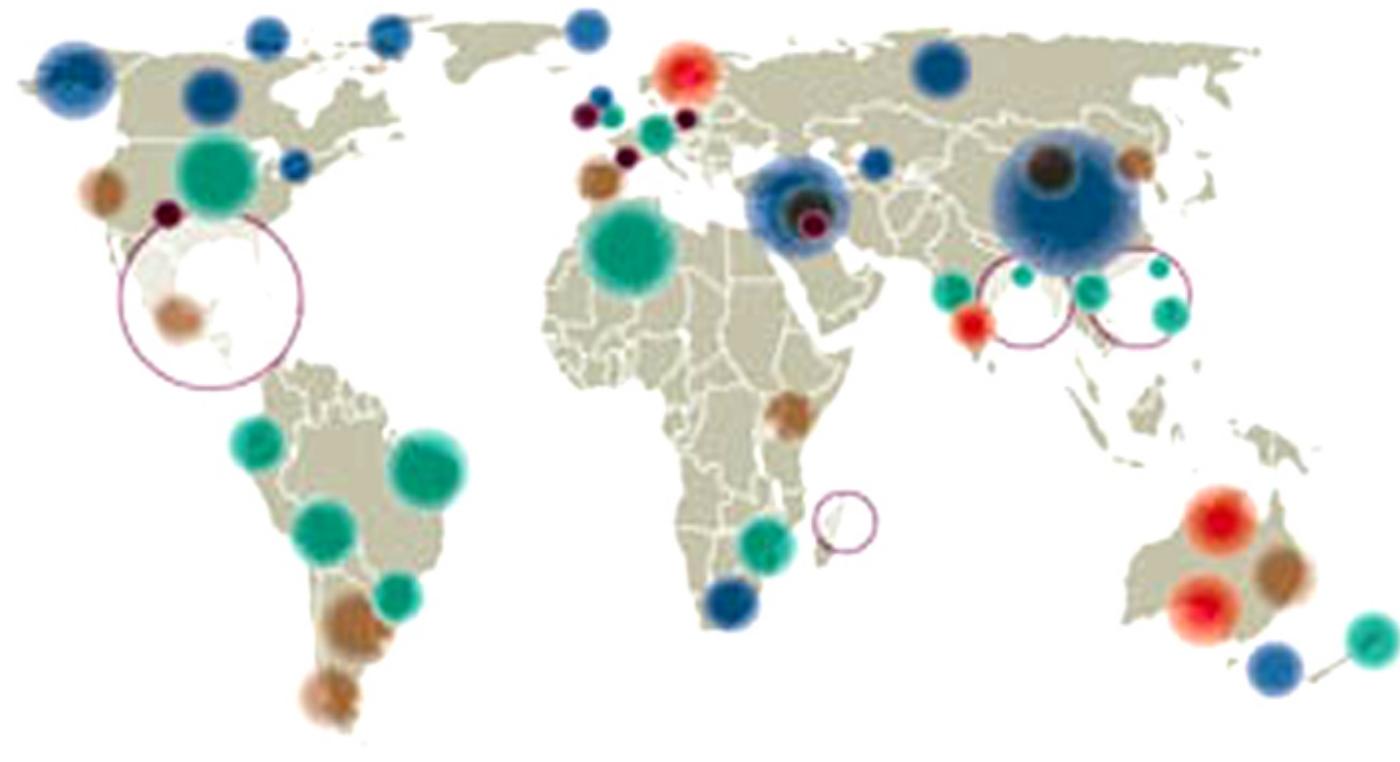
Jenny Ridley

guardian.co.uk, Tuesday 8 December 2009 15.39 GMT

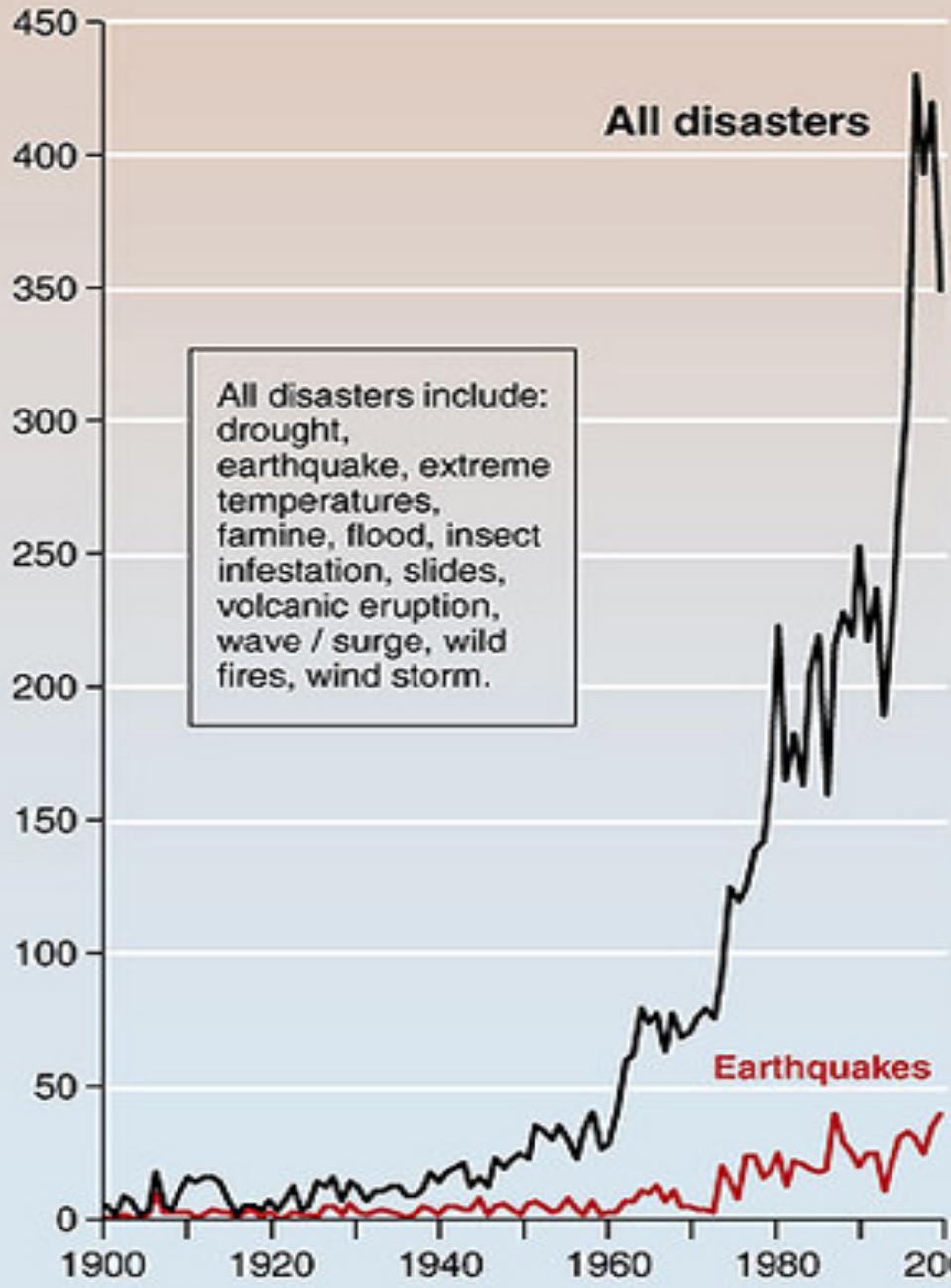

Significant climate anomalies from 2007 to 2009

Click on the circles for details ...

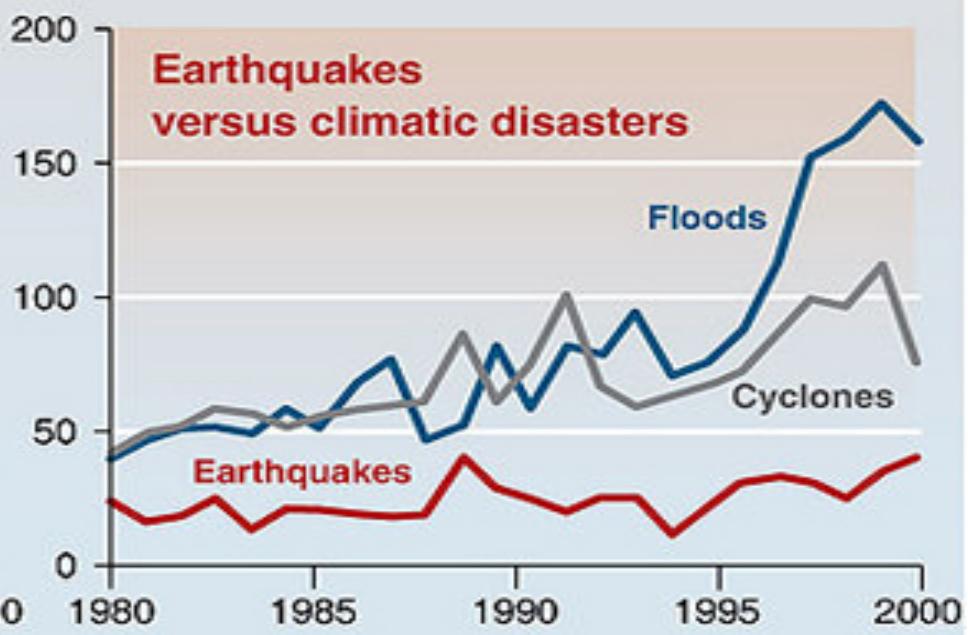

Number of events
per year

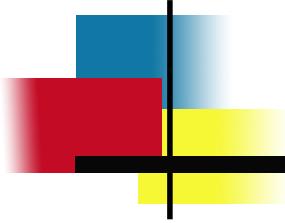

Trends in number of reported events

Much of the increase in the number of hazardous events reported is probably due to significant improvements in information access and also to population growth, but the number of floods and cyclones being reported is still rising compared to earthquakes. How, we must ask, is global warming affecting the frequency of natural hazards?

Source:

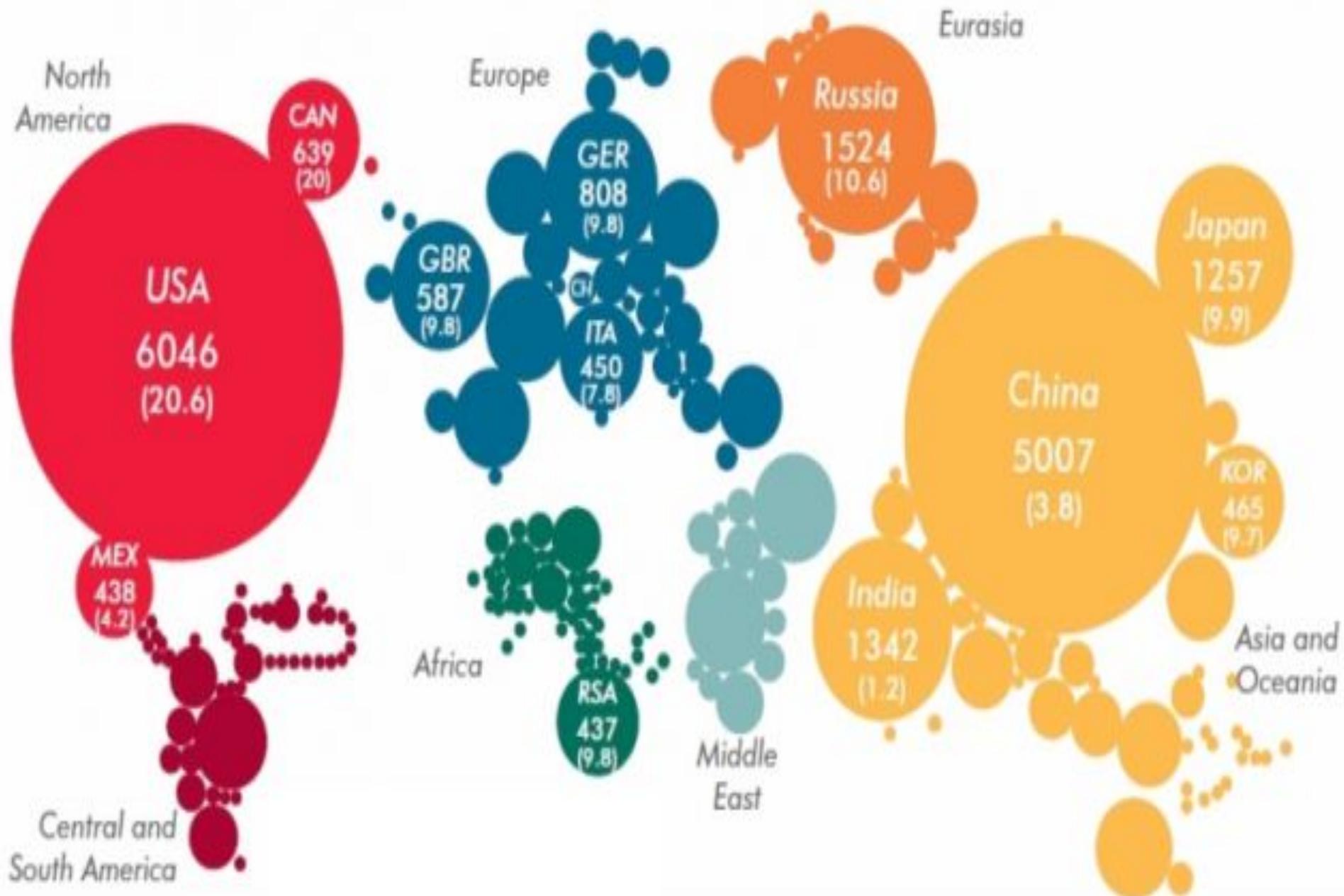

Λόγοι αύξησης του CO₂ στην ατμόσφαιρα

Atlas of the carbon dioxide emissions *

* excluding land based emissions, Source: HDR 2007/2008 UNDP

ROMANIA (21,36 εκ.)

CO₂ (million tonnes) 111,0 (2006)

CO₂ per capita (tonnes) 5,0 (2006)

GHG (million tonnes CO₂ eq.) 157,0 (2006)

GHG per capita (tonnes CO₂ eq.) 7,0 (2006)

Energy consumption per capita (kg oil eq.) 1.617

GDP per capita (\$US) 7.523 (2007)

BULGARIA (7,6 εκ.)

CO₂ (million tonnes) 55,0 (2006)

CO₂ per capita (tonnes) 7,0 (2006)

GHG (million tonnes CO₂ eq.) 71,0 (2006)

GHG per capita (tonnes CO₂ eq.) 9,0 (2006)

Energy consumption per capita (kg oil eq.) 1.180

GDP per capita (\$US) 5.178 (2007)

ALBANIA (3,14 εκ.)

CO₂ (million tonnes) 4,0 (2006)

CO₂ per capita (tonnes) 1,0 (2006)

GHG (million tonnes CO₂ eq.) 6,0 (1994)

GHG per capita (tonnes CO₂ eq.) 2,0 (1994)

Energy consumption per capita (kg oil eq.) 498

GDP per capita (\$US) 3.360

TURKEY (73,9 εκ.)

CO₂ (million tonnes) 274,0 (2006)

CO₂ per capita (tonnes) 4,0 (2006)

GHG (million tonnes CO₂ eq.) 332,0 (2006)

GHG per capita (tonnes CO₂ eq.) 5,0 (2006)

Energy consumption per capita (kg oil eq.) 2.028

GDP per capita (\$US) 6.511 (2007)

GREECE (11,14 εκ.)

CO₂ (million tonnes) 110,0 (2006)

CO₂ per capita (tonnes) 10,0 (2006)

GHG (million tonnes CO₂ eq.) 133,0 (2006)

GHG per capita (tonnes CO₂ eq.) 12,0 (2006)

Energy consumption per capita (kg oil eq.) 2.856

GDP per capita (\$US) 28.111 (2007)

ΗΠΑ (311 εκ)

CO₂ (million tonnes) 5.975,0 (2006)

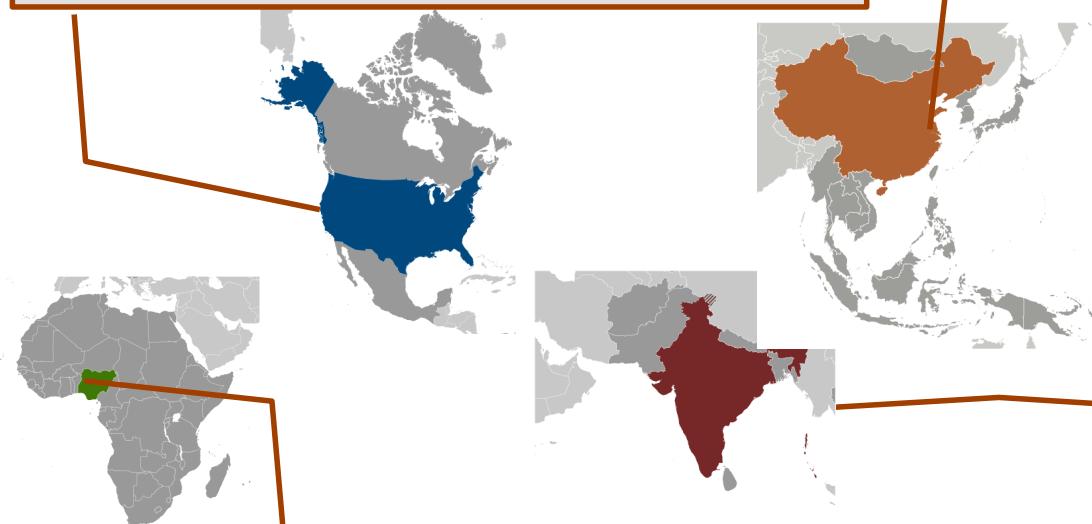
CO₂ per capita (tonnes) 20,0 (2006)

GHG (million tonnes CO₂ eq.) 7.017,0 (2006)

GHG per capita (tonnes CO₂ eq.) 23,0 (2006)

Energy consumption per capita (kg oil eq.) 6.684

GDP per capita (\$US) 45.047 (2007)

KINA (1,34 δισ)

CO₂ (million tonnes) 6.103,0 (2006)

CO₂ per capita (tonnes) 5,0 (2006)

GHG (million tonnes CO₂ eq.) 4.058,0 (2006)

GHG per capita (tonnes CO₂ eq.) 3,0 (2006)

Energy consumption per capita (kg oil eq.) 1.155

GDP per capita (\$US) 2.604 (2007)

ΝΙΓΗΡΙΑ (151 εκ)

CO₂ (million tonnes) 97,0 (2006)

CO₂ per capita (tonnes) 1,0 (2006)

GHG (million tonnes CO₂ eq.) 243,0 (1994)

GHG per capita (tonnes CO₂ eq.) 2,0 (1994)

Energy consumption per capita (kg oil eq.) 153

GDP per capita (\$US) 1.169 (2007)

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ (0,481 εκ)

CO₂ (million tonnes) 12,0 (2006)

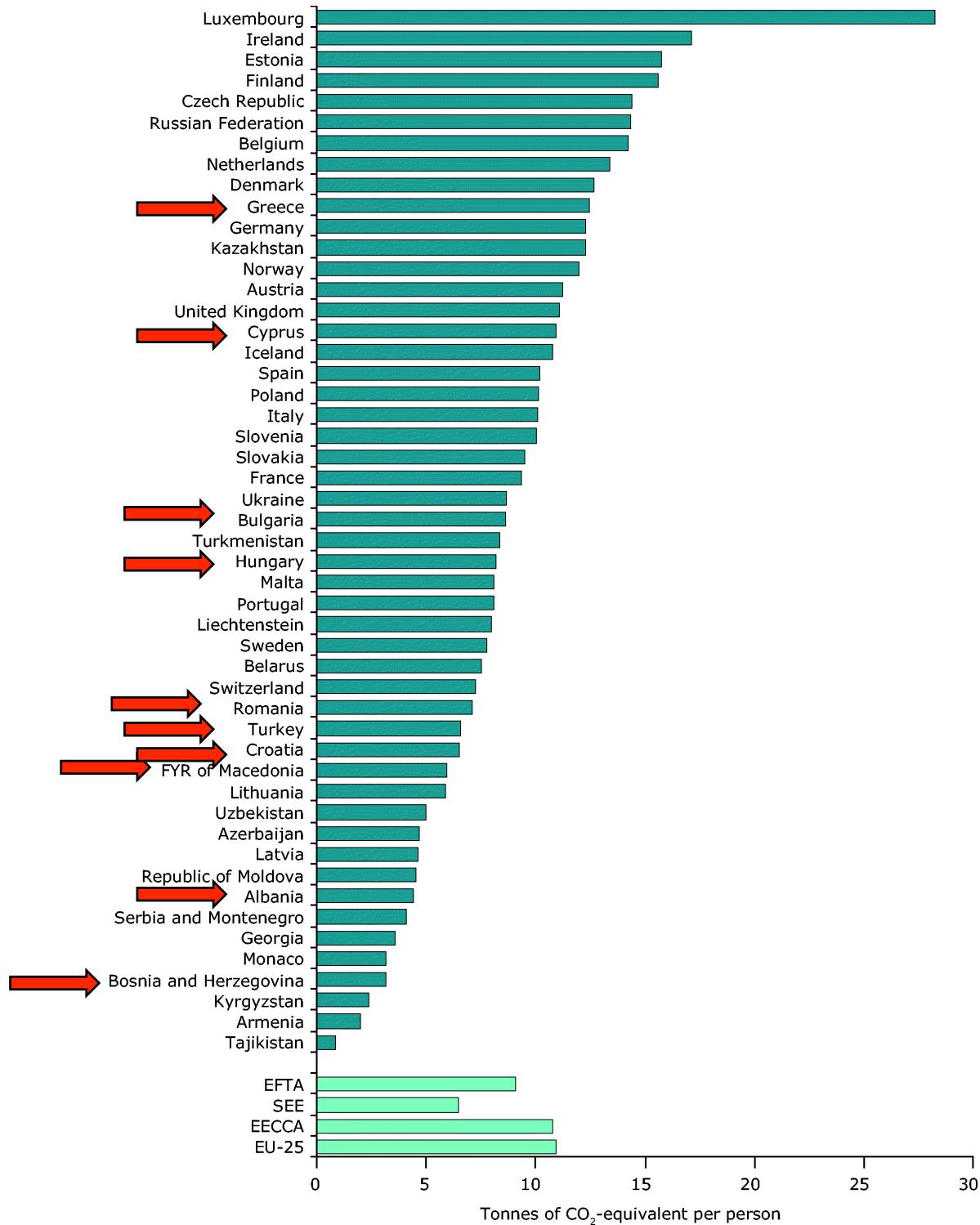
CO₂ per capita (tonnes) 26,0 (2006)

GHG (million tonnes CO₂ eq.) 13,0 (2006)

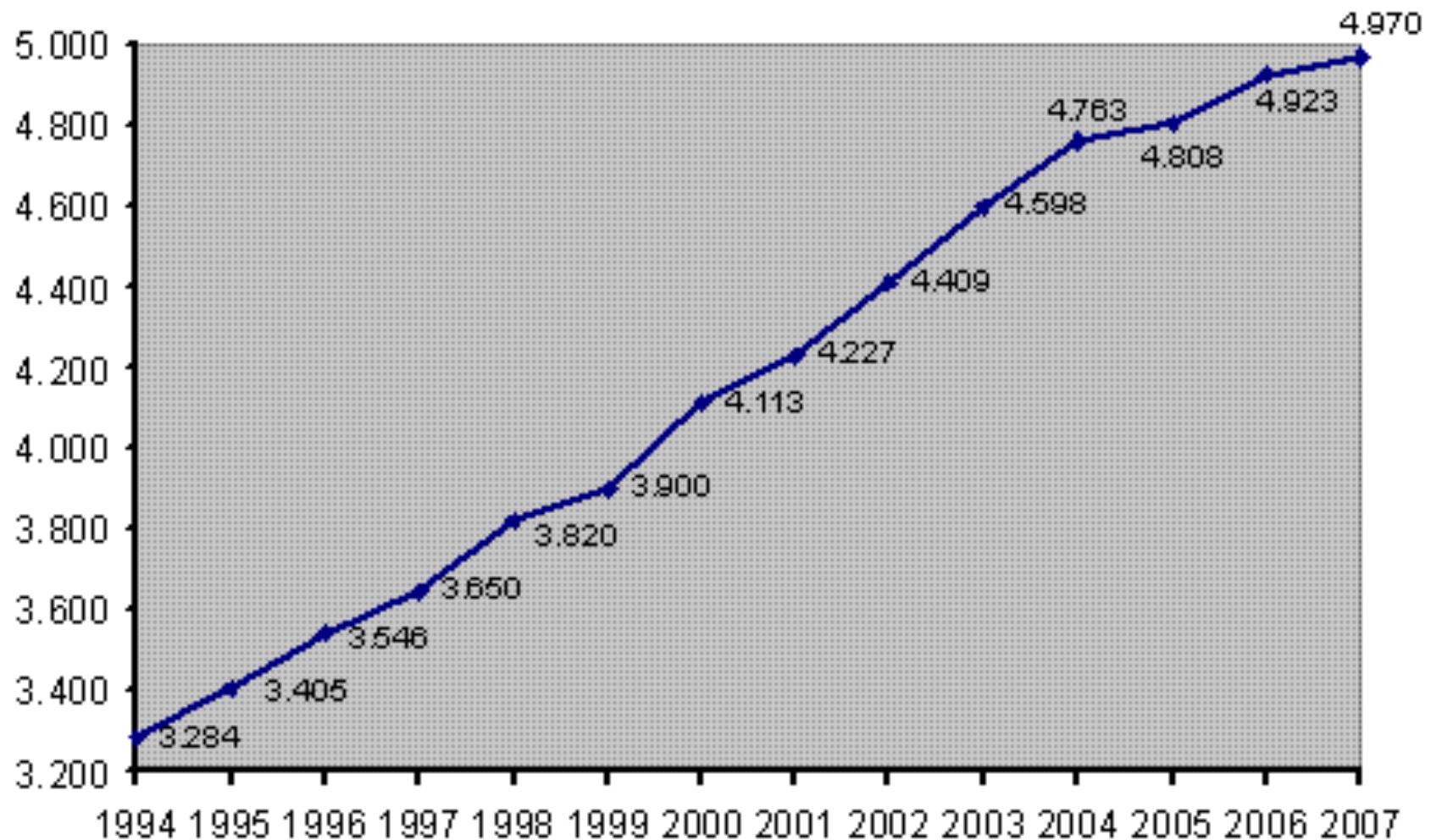
GHG per capita (tonnes CO₂ eq.) 28,0 (2006)

Energy consumption per capita (kg oil eq.) 9.364

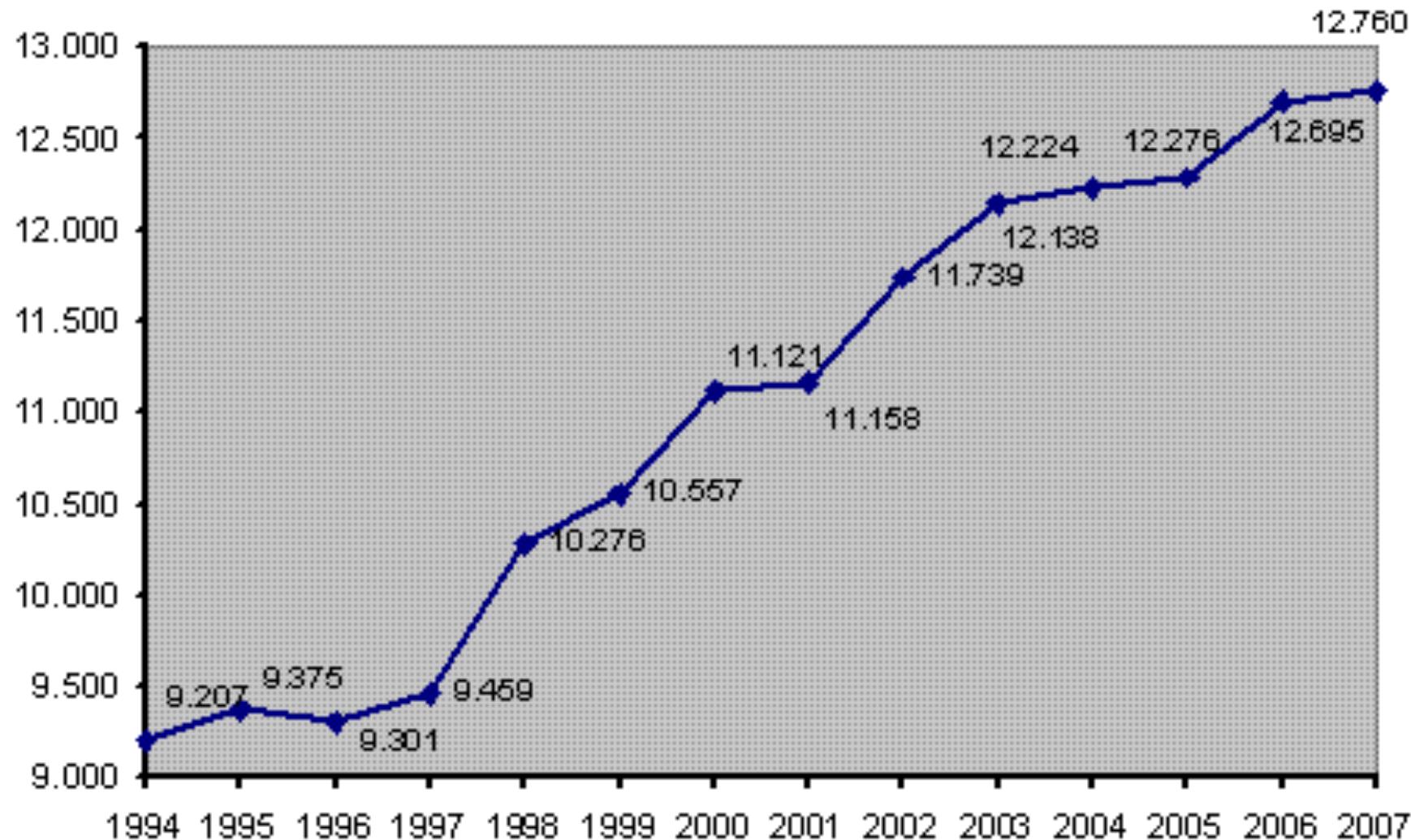
GDP per capita (\$US) 108.217 (2007)

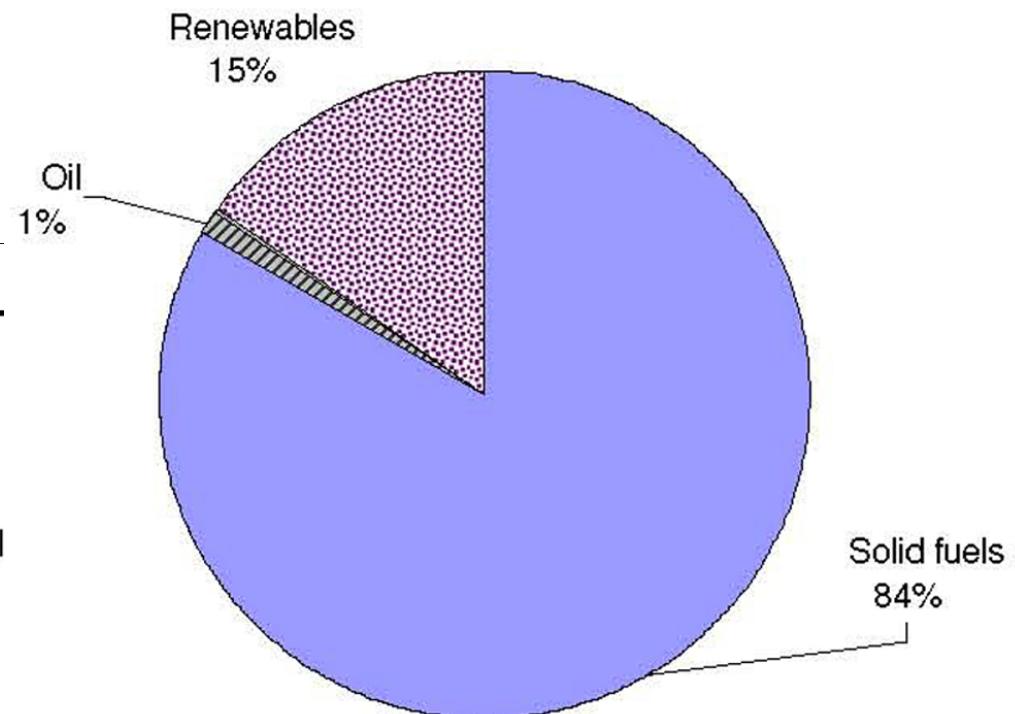
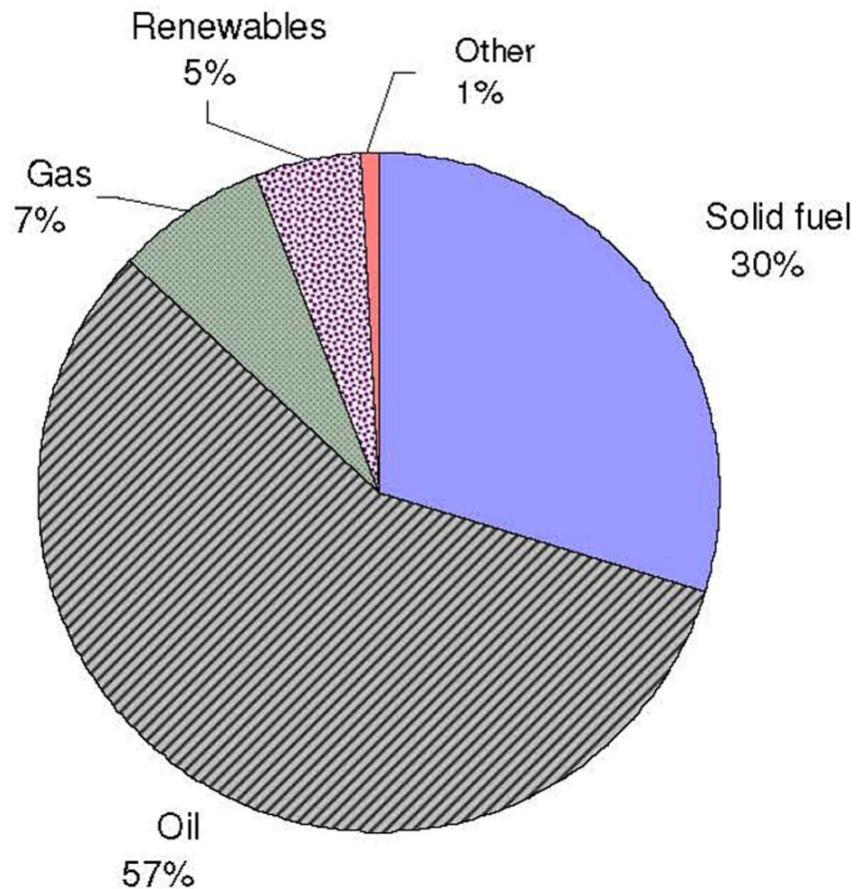
Κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ανά κάτοικο από ΔΕΗ

ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΗ ΙΣΧΥΣ (MW)

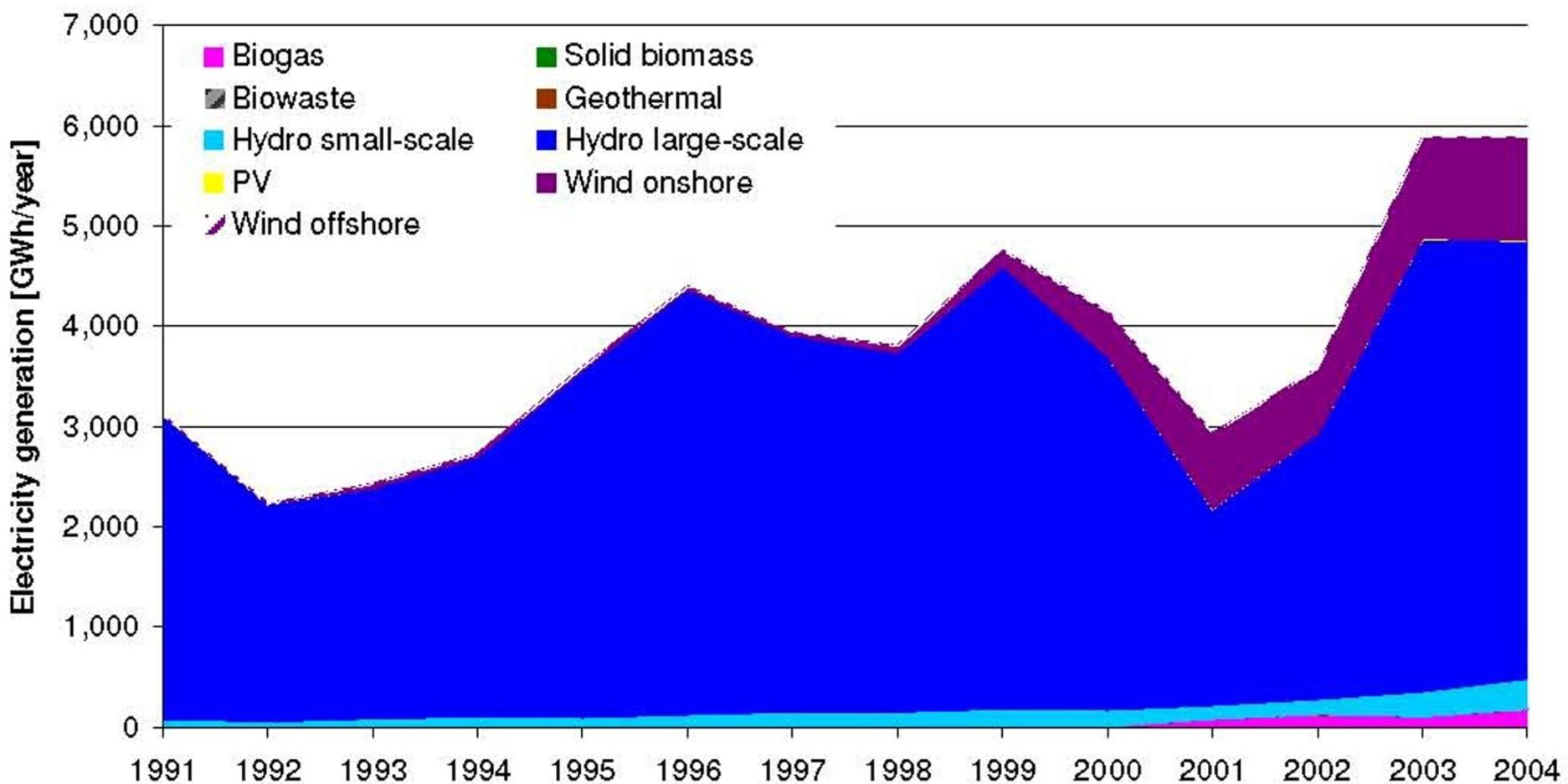

2004 Primary Energy Supply

GREECE – Renewable Energy Fact Sheet

Electricity generation from renewable energy sources by type (GWh)

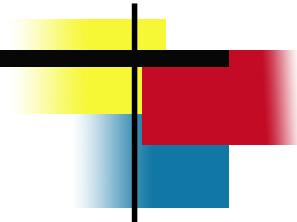
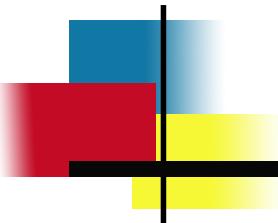
Source: European Commission

http://ec.europa.eu/energy/res/legislation/share_res_eu_en.htm

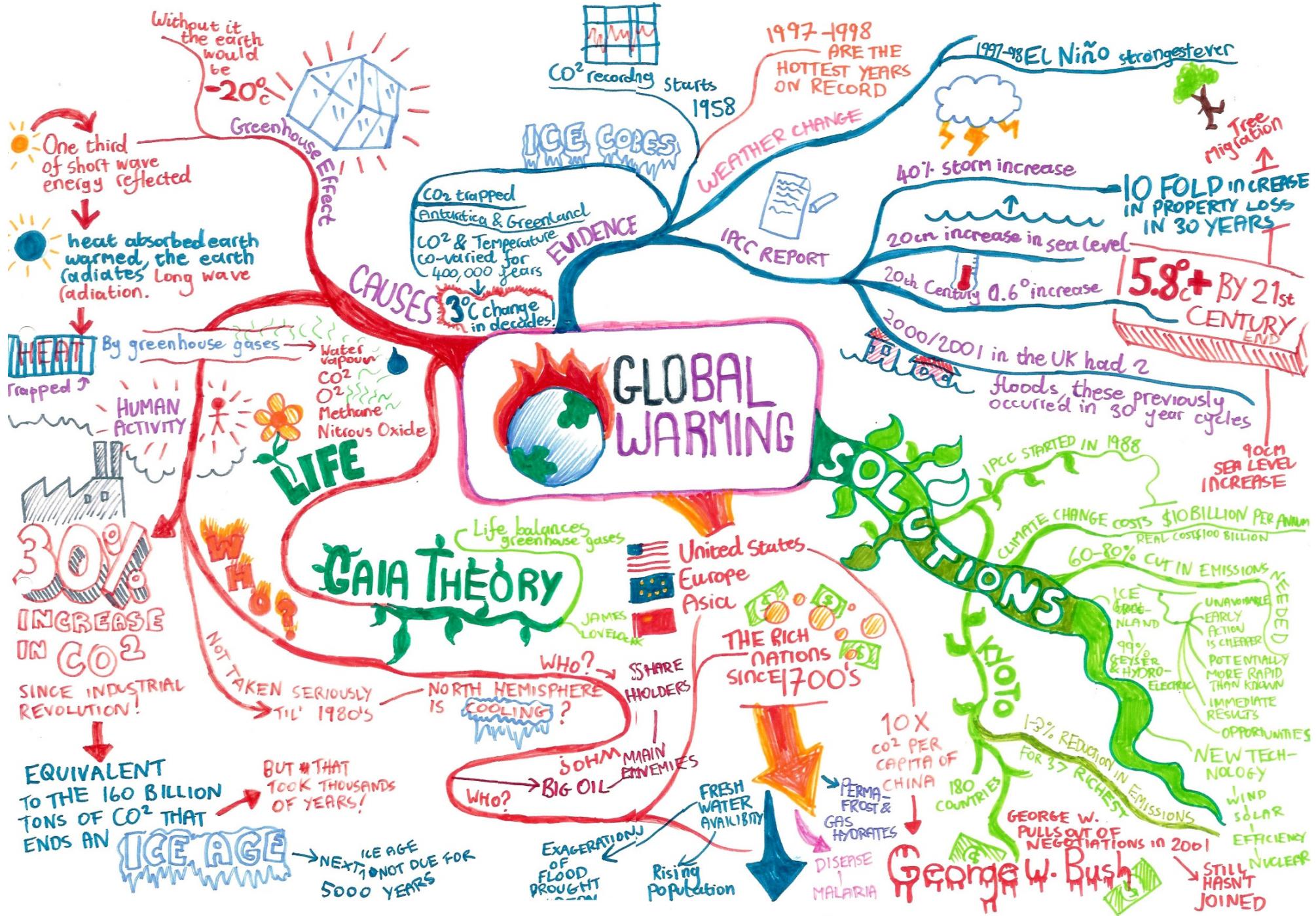
Economic indicators	Ελλάδα		ΗΠΑ		Κίνα		Νιγηρία		Λουξ/ργο	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006	2000	2006
GDP (million current US\$)	145.956	307.856	9.764.800	13.192.290	1.192.836	2.666.772	67.359	132.737	20.270	40.520
GDP (per capita current US\$)	13.299	27.679	34.280	43.562	956.0	2.055	540	917	46.405	87.829
Tourist arrivals at national borders (000)	13.096	14.276	51.237	49.206	31 229	46.809	813	1. 010	852	913
Motor vehicles in use (per 1 000 inhabitants)	390.0	496.9	777.5	787.5	12.4	23.5	-	-	700.8	755.6
Telephone subscribers (per 100 inhabitants)	109.7	155.1	107.3	134.6	18.1	62.6	0.5	25.3	125.9	204.0
Internet users (per 100 inhabitants)	9.5	18.4	44.1	69.1	1.8	10.4	0.1	6.0	22.8	72.0

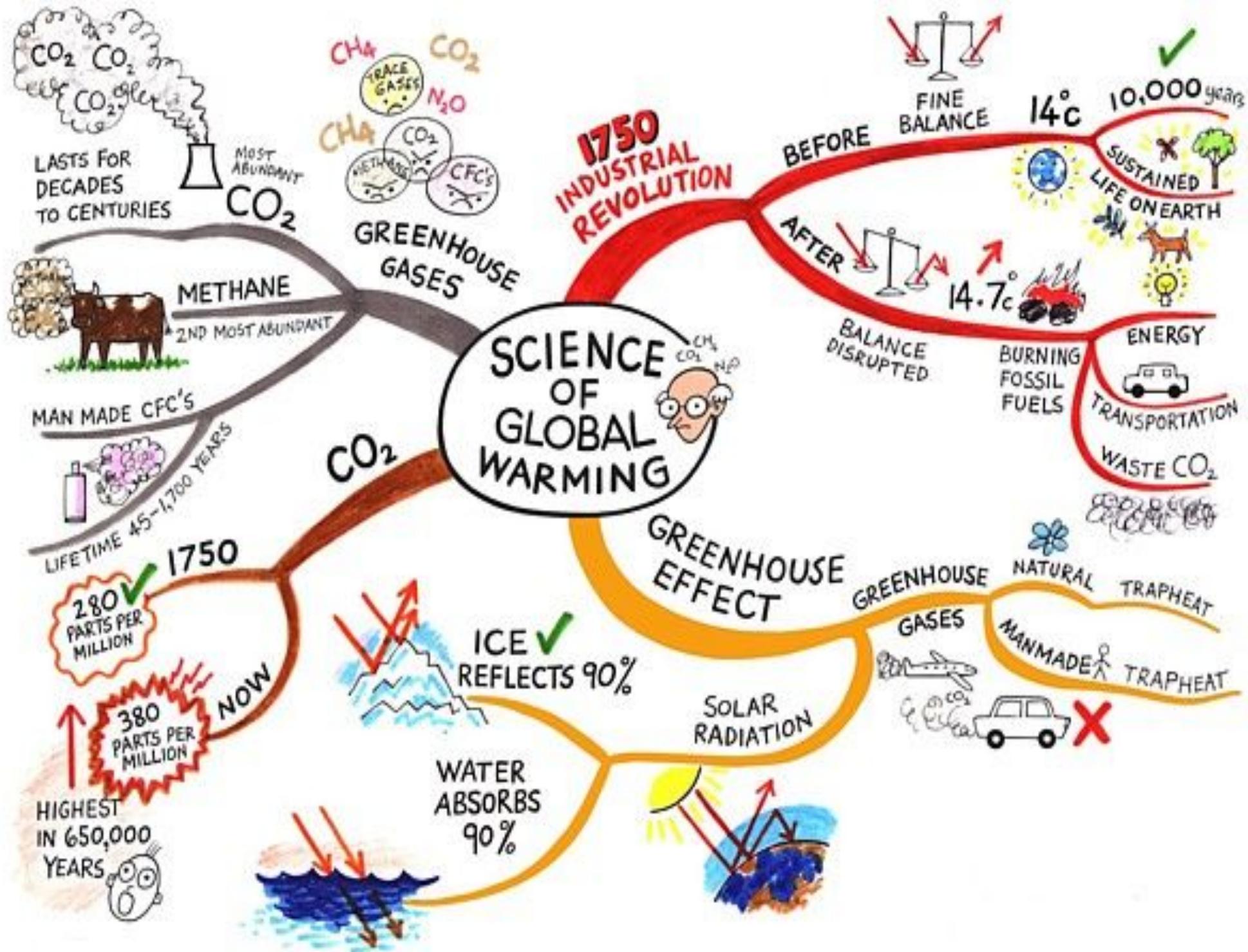
Social indicators	(2000 -2006)	Ελλάδα	ΗΠΑ	Κίνα	Νιγηρία	Λουξ/ργο
Population growth rate 2005-2010 (% per annum)	0.2	1.0	0.6	2.3	1.1	
Population aged 0-14 years (%)	14.0	20.0	21.0	44.0	18.0	
Population aged 60+ years (women and men, % of total)	26.0/22.0	19.0/15.0	12.0/11.0	5.0/4.0	21.0/17.0	
Life expectancy at birth 2005-2010 (women and men, years)	82/77	81/76	75/71	47/46	82/76	
Infant mortality rate 2005-2010 (per 1 000 births)	6.7	6.3	23.0	109.5	4.5	
Total fertility rate 2005-2010 (live births per woman)	1.3	2.1	1.7	5.3	1.7	
Urban population growth rate 2000-2005 (% per annum)	0.3	1.4	3.1	4.1	1.1	
Rural population growth rate 2000-2005 (% per annum)	0.2	-0.7	-0.9	0.7	2.4	
Government education expenditure (% of GDP)	4.3	5.9	1.9	0.9	3.6	

Environment (2000-2006)	Ελλάδα	ΗΠΑ	Κίνα	Νιγηρία	Λουξ/ργο
Threatened species	106	1.179	797	250	7
Forested area (% of land area)	29	33	21	12	34
CO2 emissions (000 MT of carbon dioxide and per capita)	96.695 / 8.7	6.049.440 / 20.4	5.010.170 / 3.8	114.025 / 0.8	11. 278 / 24.9
Energy consumption per capita (kg oil equivalent)	2.831	6.868	1 .075	150	9 616

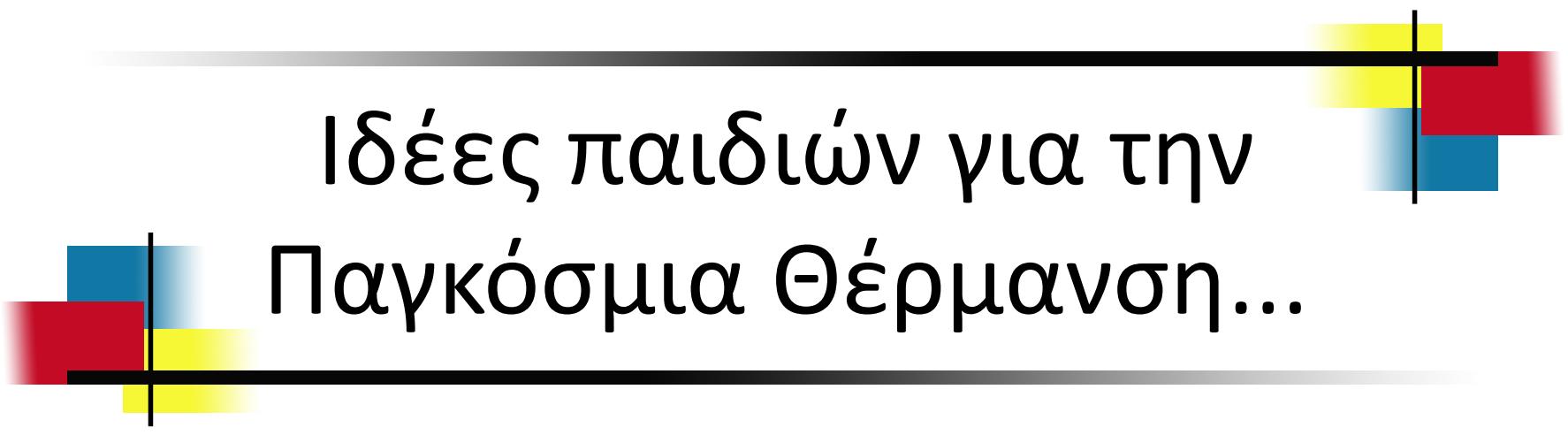

Ανακεφαλαίωση με
concept maps

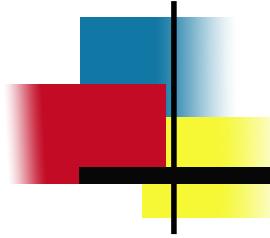

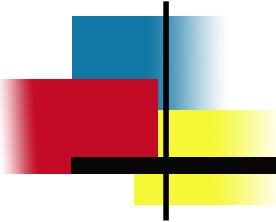
Ιδέες παιδιών για την
Παγκόσμια Θέρμανση...

Νοητικά μοντέλα παιδιών για τον μηχανισμό του ανθρωπογενούς φαινομένου του θερμοκηπίου

Τα μοντέλα κατασκευάστηκαν με βάση:

- (α) τη **θέση** και την **κατανομή** των θερμοκηπιακών αερίων
- (β) την ύπαρξη **συνδέσεων** μεταξύ **φαινομένου του θερμοκηπίου** και στρώματος **όζοντος**
- (γ) τους **τύπους ακτινοβολίας** οι οποίοι θεωρούνται ότι εμπλέκονται στο φαινόμενο του θερμοκηπίου

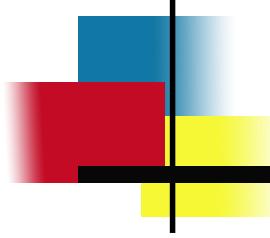

Μοντέλο Α

Παράδειγμα 1: «...το διοξείδιο του άνθρακα είναι ένα αέριο...ένα κακό αέριο...αυξάνεται στην ατμόσφαιρα και γίνεται όπως το όζον και μαζεύει τις ακτίνες του ήλιου και δεν τις αφήνει να πάνε πίσω στο διάστημα... τις κρατάει. έτσι αυτές μένουν και το κλίμα αλλάζει... η ατμόσφαιρα γίνεται πιο ζεστή...» (αγόρι 11 ετών)
θερμόκηπίου'.

Παράδειγμα 2. «...το διοξείδιο του άνθρακα μαζί με το μεθάνιο είναι σαν ένα σκέπασμα γύρω από τη γη, ένα λεπτό στρώμα, που αφήνει τις θερμές ακτίνες του ήλιου να περάσουν αλλά δεν τις αφήνει να φύγουν έξω επειδή ... ίσως το ανώτερο μέρος από αυτό το στρώμα είναι έτσι φτιαγμένο και υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα για ένα αντεικείμενο να περάσει ενώ δεν υπάρχει τέτοια δυνατότητα για κάποιο το οποίο κινείται προς τα πάνω ... η θερμοκρασία της γης γίνεται μεγαλύτερη και όλο μεγαλύτερη... οι πάγοι στους πόλους θα λιώσουν...» (κορίτσι, 12 ετών).

Παράδειγμα 3. «...το διοξείδιο του άνθρακα αυξάνεται στην ατμόσφαιρα και κάνει ένα στρώμα που είναι καταστροφικό για τη γη ... επειδή οι ακτίνες του ήλιου μπορούν να περάσουν προς τα μέσα από αυτό το στρώμα αλλά δε μπορούν να βγουν έξω προς το διάστημα.... νομίζω ότι το φως που έρχεται από τον ήλιο ταξιδεύει με ταχύτητα 300.000 χιλιόμετρα το δευτερόλεπτο...έτσι κάπως 'σπάει' το διοξείδιο του άνθρακα και μπαίνει μέσα.... αλλά δεν μπορεί να βγει έξω επειδή περνάει από διαφορετικά πράγματα και συνέχεια αδυνατίζει και έτσι δεν μπορεί να ταξιδεύει με τέτοια μεγάλη ταχύτητα (κορίτσι, 11 ετών)

Μοντέλο Α

Διοξείδιο του άνθρακα και/ή μεθάνιο ελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα από ανθρωπογενείς αλλά και φυσικές πηγές. Αυτά τα αέρια σχηματίζουν ένα στρώμα σε μεγάλο ύψος στην ατμόσφαιρα. Αυτό το στρώμα δρα σαν το γυαλί ή το πλαστικό που καλύπτει τα θερμοκήπια, αφήνοντας τις ηλιακές και θερμές ακτίνες να φτάσουν στη γη και να θερμάνουν το έδαφος και τα κατώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας, αλλά εμποδίζουν τη θερμότητα να διαφύγει πίσω στο διάστημα. Σαν αποτέλεσμα, η γη θερμένεται, ένα φαινόμενο γνωστό ως 'φαινόμενο του θερμόκηπου'.

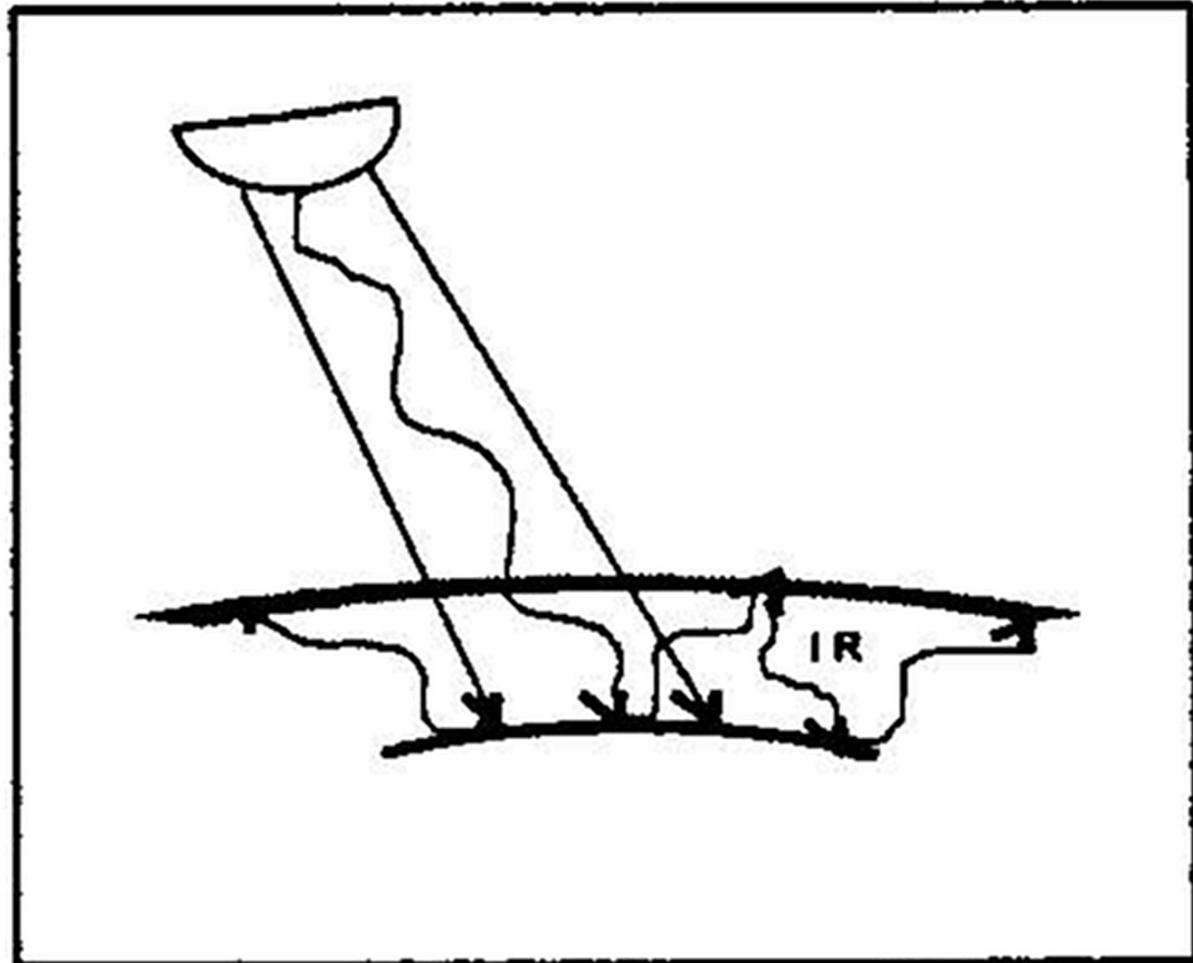
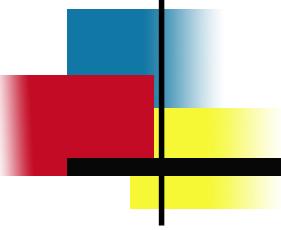

Figure 2. Model A.

Μοντέλο Β

Μεθάνιο και/ή διοξείδιο του άνθρακα είναι είναι ρυπαντές του αέρα οι οποίοι σχηματίζουν ένα στρώμα στην ατμόσφαιρα περίπου στο ίδιο ύψος με το στρώμα του οζόντος. Η υπεδιώδης ακτινοβολία εισέρχεται στην ατμόσφαιρα από τις τρύπες στο οζόν και επομένως παγιδεύεται – με τη μορφή θερμότητας – από το στρώμα μεθανίου και το διοξειδίου του άνθρακα. Αυτό προκαλεί την αύξηση της θερμοκρασίας της γης, θερμένοντας τον πλανήτη.

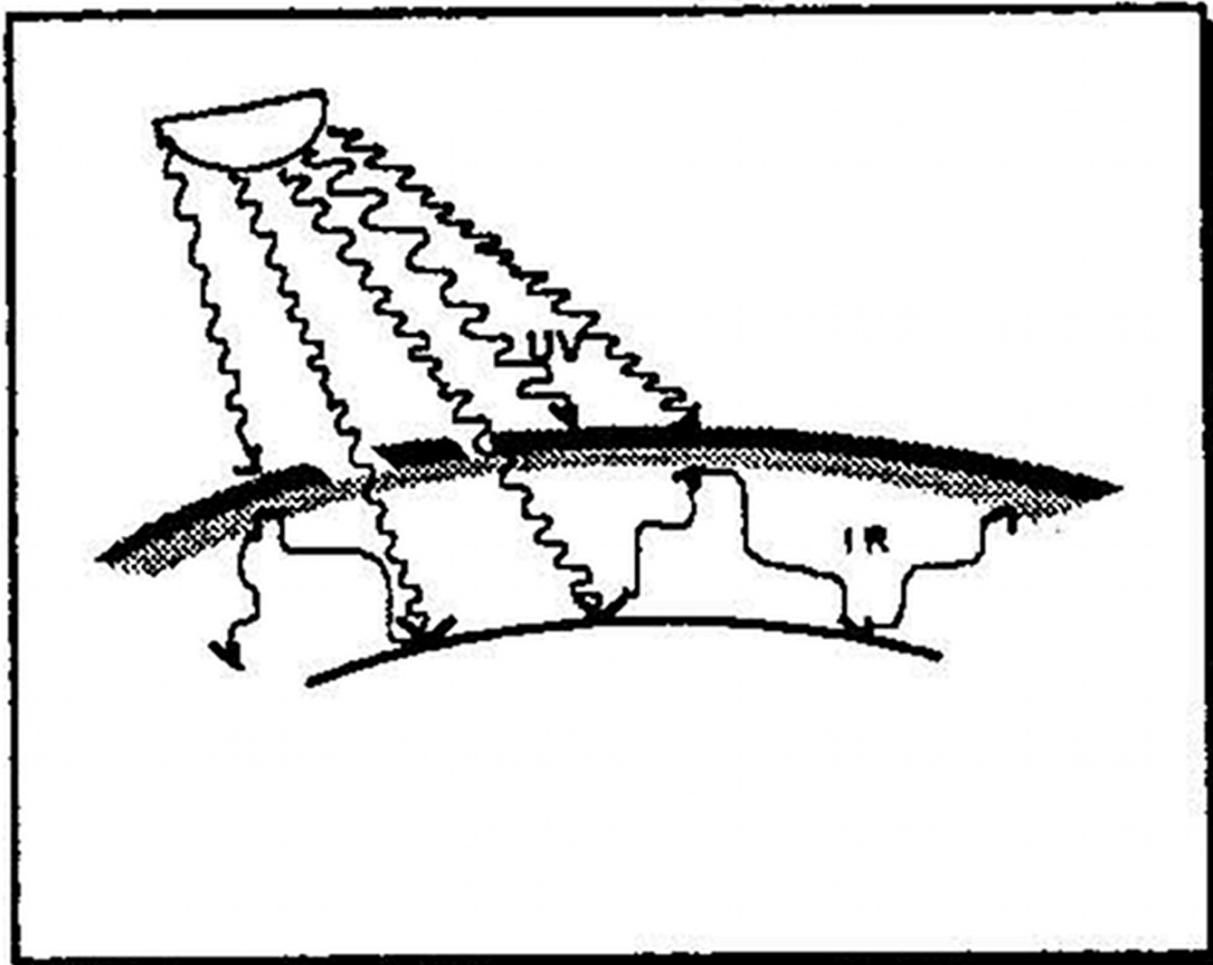
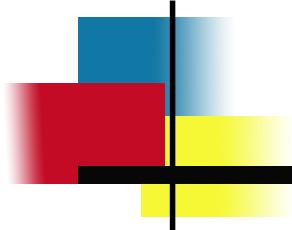

Figure 3. Model B.

Μοντέλο Γ

Το φαινόμενο δημιουργείται από το διοξείδιο του άνθρακα και μεθάνιο. Αυτά τα αέρια είναι συστατικά της ατμόσφαιρας και είναι ομοιόμορφα διασπαρμένα μέσα σε αυτή. Το διοξείδιο του άνθρακα και το μεθάνιο απορροφούν τη θερμότητα από τον ήλιο που φτάνει στη γη, εμποδίζοντάς τη να διαφύγει στην ατμόσφαιρα. Με αυτό τον τρόπο, η θερμοκρασία της γης αυξάνει.

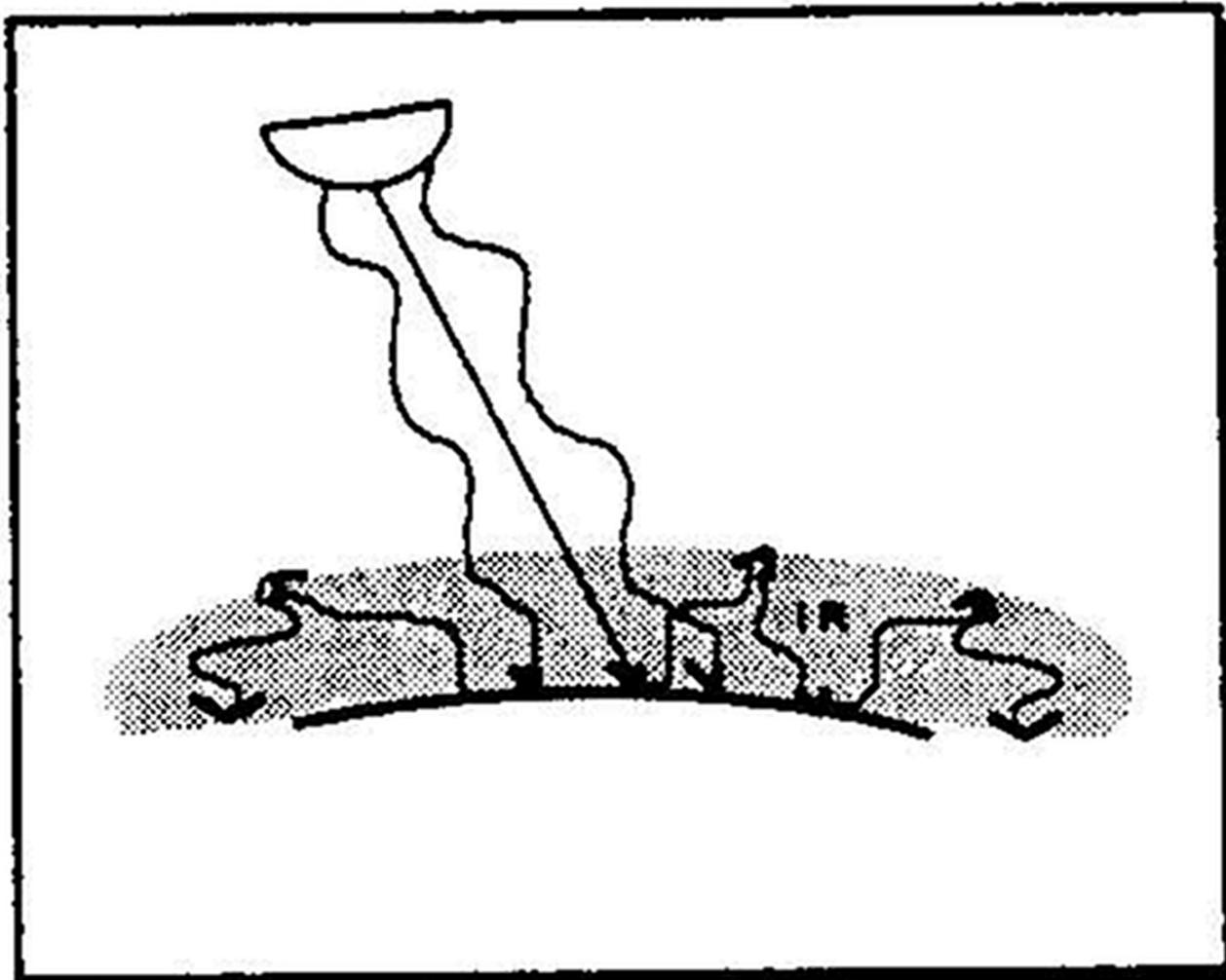
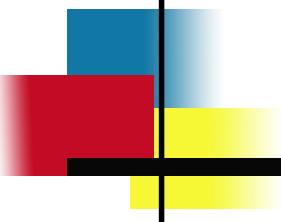

Figure 4. Model C.

Μοντέλο Δ

Σαν αποτέλεσμα της εξασθένησης του στρώματος όζοντος, η υπεριώδης ακτινοβολία εισέρχεται στην ατμόσφαιρα από τις τρύπες του όζοντος και φτάνει στην γη. Η υπεριώδης ακτινοβολία στη συνέχεια ανακλάται από την επιφάνεια της γης και παγιδεύεται από το στρώμα του όζοντος, το οποίο δρα σαν ένα γυαλί γύρω από τη γη: σταματά την υπεριώδη ακτινοβολία, κρατώντας την κοντά στο έδαφος. Αυτό ο μηχανισμός, γνωστός ως 'φαινόμενο του Θερμοκηπίου', αναμένεται να προκαλέσει αύξηση της θερμοκρασίας της γης.

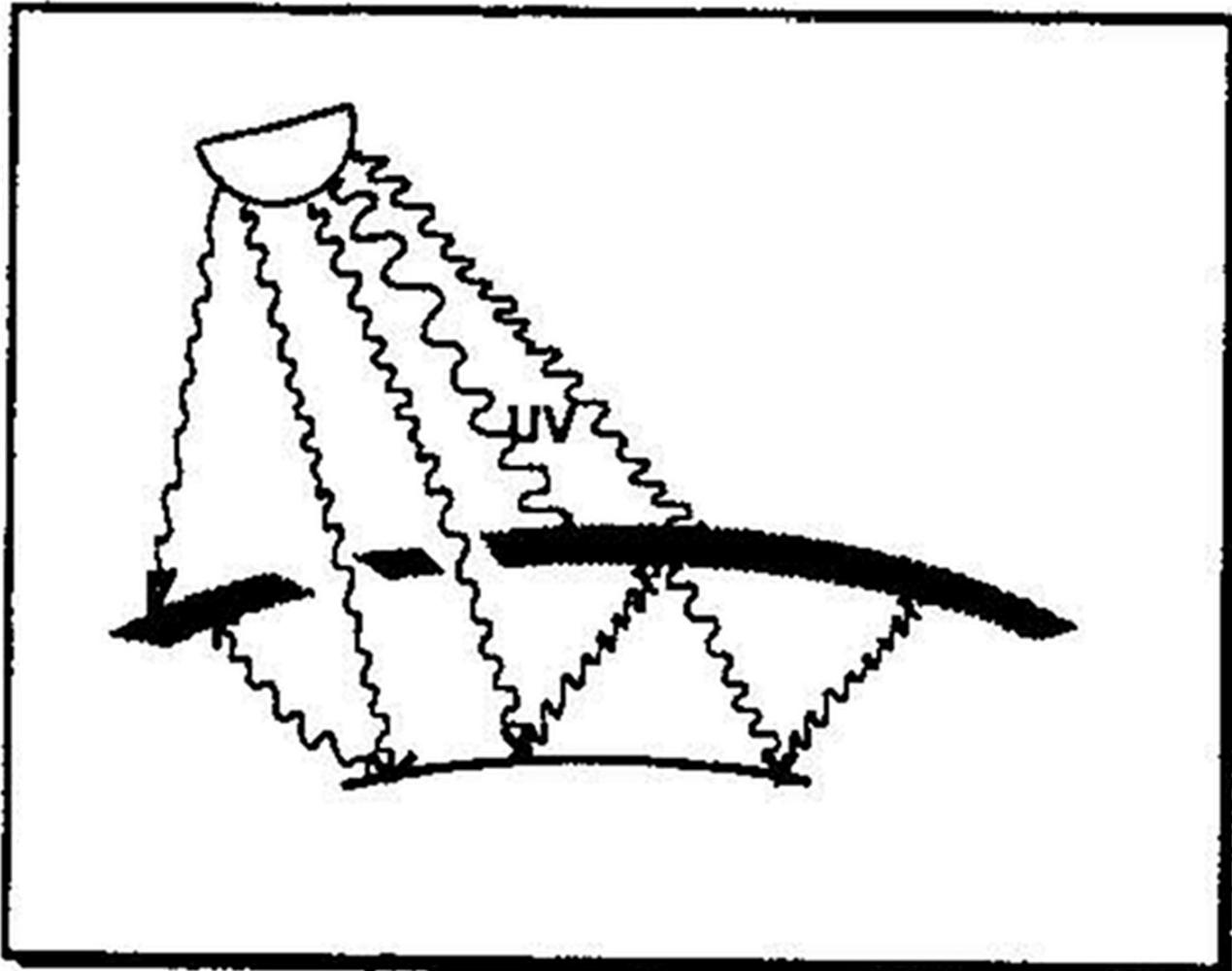
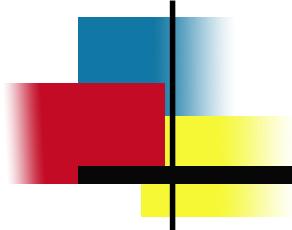

Figure 5. Model D.

Μοντέλο Ε

Μεθάνιο και/ή διοξείδιο του άνθρακα είναι είναι ρυπαντές του αέρα οι οποίοι σχηματίζουν ένα στρώμα στην ατμόσφαιρα, περίπου στο ίδιο ύψος με το στρώμα του οζόντος. Η υπεδιώδης ακτινοβολία εισέρχεται στην ατμόσφαιρα από τις τρύπες στο οζόν και επομένως παγιδεύεται – με τη μορφή θερμότητας – από το στρώμα μεθανίου και το διοξειδίου του άνθρακα. Αυτό προκαλεί την αύξηση της θερμοκρασίας της γης, θερμένοντας τον πλανήτη.

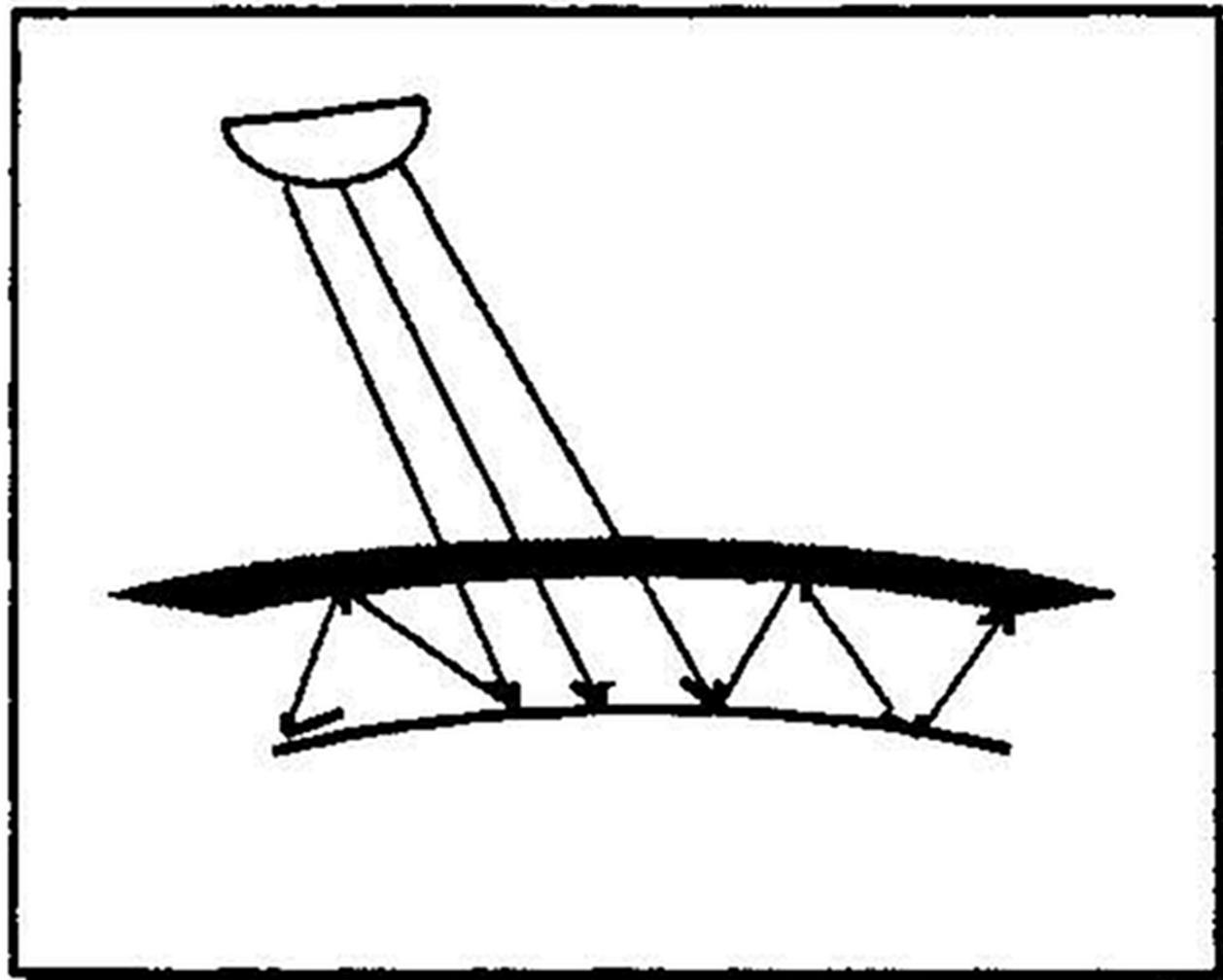
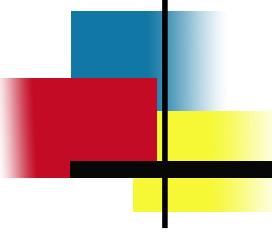

Figure 6. Model E.

Νοητικά μοντέλα παιδιών για τον μηχανισμό του ανθρωπογενούς φαινομένου του θερμοκηπίου

Κοινές ιδέες: το φαινόμενο του θερμοκηπίου οφείλεται στην ηλιακή ακτινοβολία η οποία θερμαίνει τη γη και την ατμόσφαιρα, καθώς παγιδεύεται από διάφορα ατμοσφαιρικά αέρια, και αλλάζει σημαντικά το κλίμα, λιώνει τους πάγους στους πόλους και αυξάνει τη στάθμη της θάλασσας.

Εναλλακτικές αντιλήψεις και διδακτικές επιπτώσεις:

- (1) η έννοα της ομοιόμορφης διάχυσης των ατμοφαιρικών αερίων
- (2) ο εννοιολογικός διαχωρισμός μεταξύ υπεριώδους και άλλων μορφών ηλιακής ακτινοβολίας
- (3) ο εννοιολογικός διαχωρισμός μεταξύ ηλιακού φωτός και ακτινοβολίας εδάδους
- (4) Ο εννοιολογικός διαχωρισμός των ρόλων του στρώματος όζοντος και του φαινομένου του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα

Ευχαριστώ...

συνεχ ζετα ...